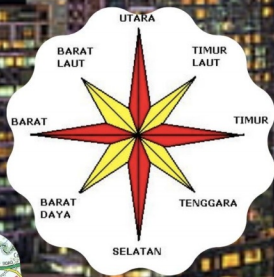

UNIT SAINS SOSIAL JPN MELAKA

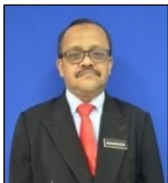
MODUL GEOGRAFI SPM TINGKATAN 4

Disediakan Oleh:

Guru-guru Geografi SPM Negeri Melaka 2022

Panel Penggubal

Tn. Hj. Baharudin Bin Husin
(Pegawai Pendidikan Daerah
Jasin)
Pengerusi

En. Haidir Bin Haji Mohd Tahir
(Pegawai Meja,
Unit Sains Sosial JPN Melaka)

Pn. Rohani Binti Hamzah
(SMJK Yok Bin)
JU Kebangsaan

**Pn. Sri Haryani Binti Mohd
Yunus**
(SMK Iskandar Shah)
Penyelaras Modul Geografi

Pn. Badariah Binti Mohd Amin
(SMK Bukit Rambai)

En. Che Anuar Bin Mohd Nor
(SMK Malim)

Tn. Hj. Faizal Bin Hj. Yaacob
(SMK Tinggi Melaka)

Pn. Fazlinda Binti Othman
(SMK Dato' Dol Said)

Pn. Idayu Binti Wahed
(SMK Rahmat)

En. Lim Aik Kuan
(SMK Klebang Besar)

En. Loh Suan Tong
(SMK Padang Temu)

**En. Muhammad Azrin Bin
Mohammad Daud**
(SMK Paya Rumput)

Pn. Nora Binti Hj. Harun
(SMK Bukit Rambai)

Pn. Norrulhuda Binti Abd Samat
(SMK Rahmat)

**Pn. Norrul Hafizah Binti
Osman**
(SMK Malim)

Pn. Rossnita Binti Sardi
(SMK Seri Tanjung)

Pn. Sabariah Binti Sariff
(SMK Dato Abdul Rahman
Yaakob)

Pn. Siti Hajar Binti Yusoh
(Sekolah Tinggi Melaka)

**En. Wan Muhammad Arif Bin
Wan Mohd Azmi**
(SMK Dato' Dol Said)

Pn. Zalinah Binti Sanusi
(SMK Klebang Besar)

Pn. Zuraida Binti Shari
(SMK Paya Rumput)

KANDUNGAN

BIL	KANDUNGAN	MUKA SURAT
1	BAB 1 : ARAH DAN KEDUDUKAN DALAM PETA TOPOGRAFI <i>Nota, Latihan & Skema Jawapan</i>	1 – 8
2	BAB 2 : SKALA, JARAK DAN LUAS DALAM PETA TOPOGRAFI <i>Nota, Latihan & Skema Jawapan</i>	9 – 13
3	BAB 3 : KETINGGIAN DAN KERATAN RENTAS DALAM PETA TOPOGRAFI <i>Nota, Latihan & Skema Jawapan</i>	14 – 18
4	BAB 4 : PANDANG DARAT FIZIKAL DAN BUDAYA DALAM PETA TOPOGRAFI <i>Nota, Latihan & Skema Jawapan</i>	19 – 24
5	BAB 5 : PERGERAKAN PLAT TEKTONIK <i>Nota, Latihan & Skema Jawapan</i>	25 – 29
6	BAB 6 : PEMBENTUKAN DAN KEPENTINGAN BATUAN <i>Nota, Latihan & Skema Jawapan</i>	30 – 33
7	BAB 7 : PROSES DAN KESAN LULUH HAWA <i>Nota, Latihan & Skema Jawapan</i>	34 – 37
8	BAB 8 : PROSES DAN KESAN PERGERAKAN JISIM <i>Nota, Latihan & Skema Jawapan</i>	38 – 42
9	BAB 9 : PEMBENTUKAN DAN KELESTARIAN SUNGAI <i>Nota, Latihan & Skema Jawapan</i>	43 – 49
11	BAB 10 : TINDAKAN OMBAK DI PINGGIR PANTAI <i>Nota, Latihan & Skema Jawapan</i>	50 – 53
11	BAB 11 : TABURAN PENDUDUK DUNIA <i>Nota, Latihan & Skema Jawapan</i>	54 – 59
12	BAB 12 : PERTUMBUHAN PENDUDUK DUNIA <i>Nota, Latihan & Skema Jawapan</i>	60 – 66
13	BAB 13 : MIGRASI PENDUDUK <i>Nota, Latihan & Skema Jawapan</i>	67 – 69
14	BAB 14 : PETEMPATAN <i>Nota, Latihan & Skema Jawapan</i>	70 – 75
15	BAB 15 : URBANISASI <i>Nota, Latihan & Skema Jawapan</i>	76 – 85

GEOGRAFI TINGKATAN 4

KEMAHIRAN GEOGRAFI TINGKATAN 4

BAB 1 : ARAH DAN KEDUDUKAN DALAM PETA TOPOGRAFI

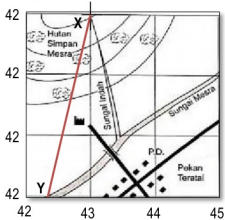
1.1 Lapan Arah Mata Angin

1.2 Menentukan arah lokasi dalam Peta Topografi

Contoh :

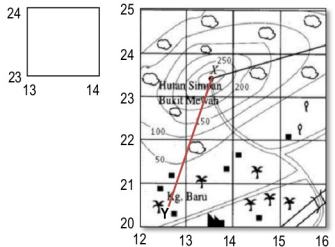
7. Sungai Indah mengalir ke arah

Langkah :

1. Tandakan lokasi X dan Y
2. Lukis garis lurus
3. Tentukan arah mata angin di titik X kerana X ialah titik rujukan.
4. Arah X ke Y ialah **Barat Daya**

2. Apakah arah segi empat grid berikut dari kedudukan anda di Kg. Baru (RG1220)

Y adalah titik rujukan maka arah Y ke X ialah **Timur Laut**

1.3 Menggunakan Rujukan Grid untuk menentukan kedudukan dalam Peta Topografi.

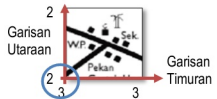
1.3.1 Kaedah menentukan Rujukan Grid 4 Angka dan Rujukan Grid 6 Angka.

Rujukan Grid 4 Angka
Digunakan untuk **menentukan kedudukan kawasan** seperti kawasan petempatan, pertanian dan hutan.

Contoh :
Tentukan Rujukan grid 4 angka bagi masjid.

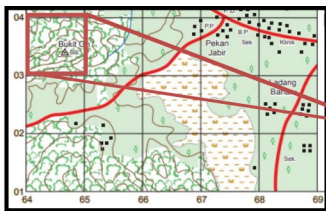
- Nilai garisan timuran hendaklah dibaca dahulu, diikuti dengan nilai garisan utara.
- Persilangan antara dua garisan tersebut ditentukan. Maka Rujukan grid 4 angka bagi **masjid** ialah **RG 3021**.

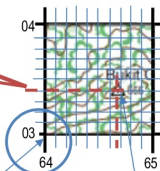
Rujukan Grid 6 Angka
Digunakan utk **menentukan kedudukan sesuatu objek yg lebih spesifik dan tepat** seperti sekolah, masjid, stesen trigonometri dan ciri-ciri yang lain.

Contoh :
Tentukan Rujukan Grid 4 angka dan Rujukan Grid 6 angka bagi Stesen Trigonometri Bukit Oh.

Contoh :

Rujukan Grid 4 angka stesen trigonometri :
RG 6403

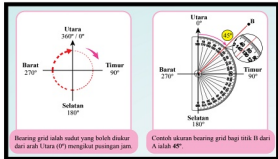
Rujukan Grid 6 angka stesen trigonometri :
RG 646034

1.4 Mengukur Bearing Grid dalam Peta Topografi

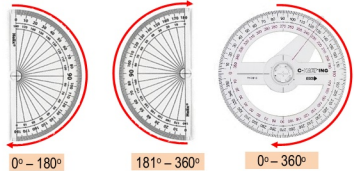
BEARING GRID

- Diukur mengikut arah pusingan jam bermula dari 0° (arah Utara) dengan menggunakan jangka sudut.

Cara meletakkan jangka sudut dengan betul bagi mengukur bearing.

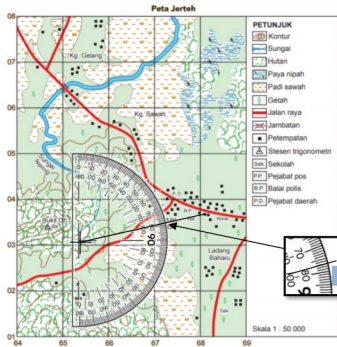

Sumber : Buku Teks Geografi KSSM Tingkatan

1.4.1 Kaedah mengukur bearing kurang dari 180°

Contoh : Berapakah bearing Simpang Tiga Pekan Jabir (RG674040) dari Stesen Trigonometri Bukit Oh (RG646034)

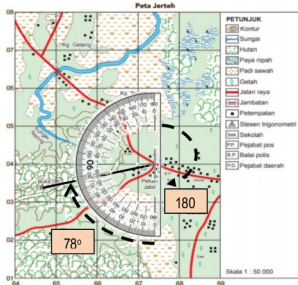
Langkah :

1. Tentukan lokasi bagi kedua-dua ciri tersebut berdasarkan Rujukan grid yang diberikan.
2. Lukis arah mata angin di Stesen Trigonometri Bukit Oh kerana ianya merupakan Titik Rujukan.
3. Lukis satu garisan lurus dari Stesen Trigonometri Bukit Oh ke Simpang Tiga Pekan Jabir.
4. Letakkan pusat jangka sudut di tengah-tengah kedudukan Stesen Trigonometri Bukit Oh.
5. Bearing bagi Simpang Tiga Pekan Jabir dari Stesen Trigonometri Bukit Oh ialah 77°

1.4.2 Kaedah mengukur bearing lebih dari 180°

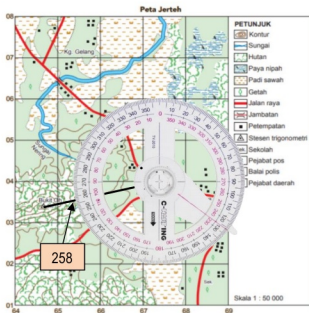
Contoh : Berapakah bearing Stesen Trigonometri Bukit Oh (RG646034) dari Simpang Tiga Pekan Jabir (RG674040)

Kaedah (i) : Dengan menggunakan Jangka sudut jenis separuh. (180°)

- Langkah :
1. Tentukan lokasi bagi kedua-dua ciri tersebut berdasarkan Rujukan grid yang diberikan.
 2. Lukis arah mata angin di Simpang Tiga Pekan Jabir kerana ianya merupakan Titik Rujukan.
 3. Lukis satu garisan lurus dari Simpang Tiga Pekan Jabir ke Stesen Trigonometri Bukit Oh.
 4. Letakkan pusat jangka sudut di tengah-tengah kedudukan Simpang Tiga Pekan Jabir.
 5. Ukur sudut dari arah Utara ke Selatan (180°) dan ukur sudut dari arah selatan ke Stesen Trigonometri.
 6. Tambahkan kedua-dua ukuran tersebut (180° + 78° = 258°)

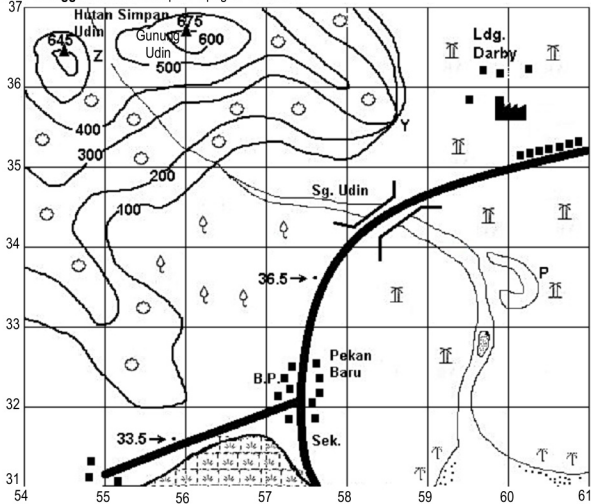
Kaedah (ii) : Dengan menggunakan Jangka sudut bulatan penuh. (360°)

- Langkah :
1. Tentukan lokasi bagi kedua-dua ciri tersebut berdasarkan Rujukan grid yang diberikan.
 2. Lukis arah mata angin di Simpang Tiga Pekan Jabir kerana ianya merupakan Titik Rujukan.
 3. Lukis satu garisan lurus dari Simpang Tiga Pekan Jabir ke Stesen Trigonometri Bukit Oh.
 4. Letakkan pusat jangka sudut di tengah-tengah kedudukan Simpang Tiga Pekan Jabir.
 5. Ukur dari arah utara mengikut pusingan jam sehingga ke garisan lurus Stesen Trigonometri Bukit Oh.
 6. Bearing bagi Stesen Trigonometri Bukit Oh dari Simpang Tiga Pekan Jabir dari ialah 258°

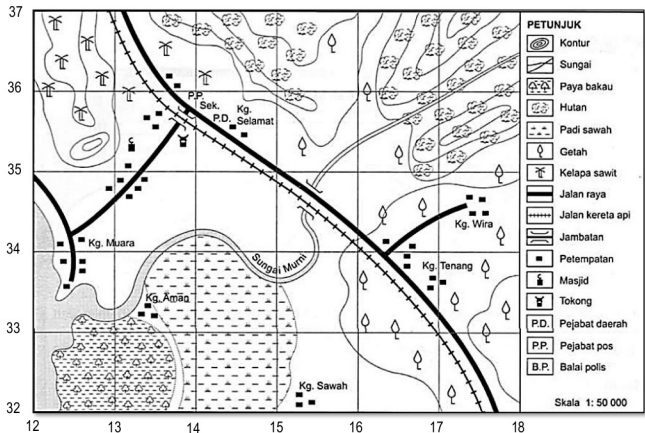
LATIHAN KEMAHIRAN GEOGRAFI TINGKATAN 4
 BAB 1 : ARAH DAN KEDUDUKAN DALAM PETA TOPOGRAFI

Soalan 1 hingga 5 berdasarkan peta topografi di bawah.

7. Apakah arah Simpang tiga Pekan Baru dari Kilang?
 Jawapan : [1 markah]
8. Nyatakan Rujukan Grid 4 angka bagi Jambatan di Sg. Udin.
 Jawapan : [1 markah]
9. Tentukan Rujukan Grid 6 angka bagi kilang.
 Jawapan : [2 markah]
10. Nyatakan Rujukan Grid 6 angka bagi Balai Polis.
 Jawapan : [2 markah]
11. Berapakah bearing Jambatan di Sg. Udin (RG585345) dari sekolah (RG577316)?
 Jawapan : [2 markah]
12. Nyatakan bearing Gunung Udin (RG560367) dari Simpang tiga Pekan Baru (RG574321)?
 Jawapan : [2 markah]

Soalan 7 hingga 9 berdasarkan peta topografi di bawah.

13. Sungai Mumi mengalir dari arah?

Jawapan : [1 markah]

14. Nyatakan Rujukan Grid 6 angka bagi tokong yang terdapat di dalam peta.

Jawapan : [1 markah]

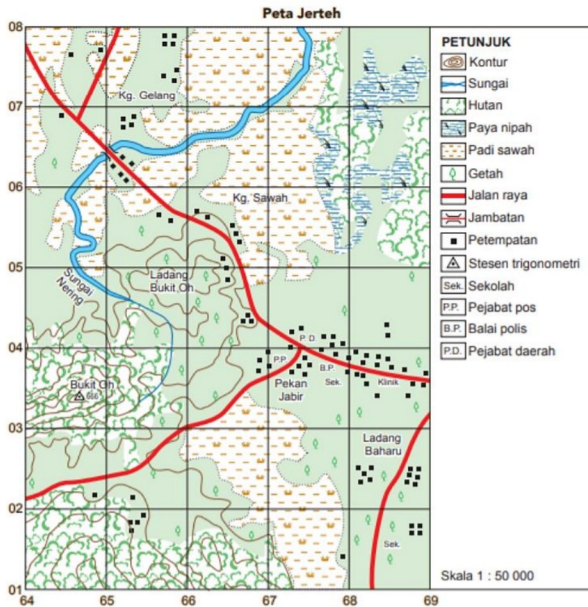
15. Nyatakan bearing Simpang tiga Kg. Muara (RG124342) dari Simpang tiga Kg. Tenang (RG164340)

Jawapan : [2 markah]

16. Aliah ingin mengirim bungkusan yang dipesan oleh pelanggannya ke pejabat pos. Nyatakan Rujukan grid 6 angka bagi pejabat pos tersebut?

Jawapan : [2 markah]

Soalan 11 hingga 14 berdasarkan peta topografi di bawah.

11. Sungai Nering mengalir dari arah [1 markah]
12. Nyatakan Rujukan Grid 6 angka bagi Jambatan di Sungai Nering.
Jawapan : [2 markah]
13. Apakah bearing Stesen Trigonometri Bukit Oh (RG646034) dari Balai Polis di Pekan Jabir (RG677038)?
Jawapan : [2 markah]
14. Nyatakan Rujukan Grid 6 angka bagi Simpang Tiga Kg. Gelang.
Jawapan : [2 markah]

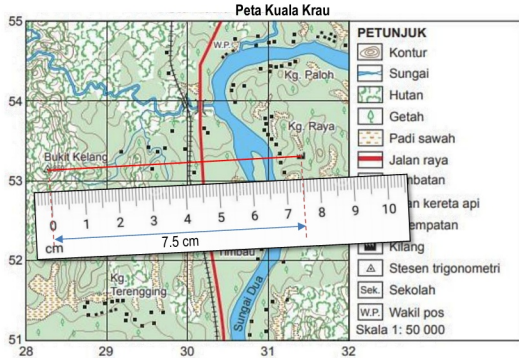
SKEMA JAWAPAN LATIHAN KEMAHIRAN GEOGRAFI TINGKATAN 4
BAB 1 : ARAH DAN KEDUDUKAN DALAM PETA TOPOGRAFI

No. Soalan	Jawapan	Markah
1	Barat daya	1 m
2	RG5834	1 m
3	RG600357 RG600358	2 m 1 m
4	RG570324 RG569324	2 m 1 m
5	15°	2 m
6	343°	2 m
7	Timur laut	1 m
8	RG139354	2 m
9	273°	2 m
10	RG140359	2 m
11	Barat daya	1 m
12	RG651065	2 m
13	263°	2 m
14	RG647068	2 m

KEMAHIRAN GEOGRAFI TINGKATAN 4
BAB 2 : SKALA, JARAK DAN LUAS DALAM PETA TOPOGRAFI

2.1 Cara mengukur jarak lurus dan jarak melengkung dengan menggunakan skala

2.1.1 Mengukur jarak lurus

Contoh :

- Tentukan jarak Stesen Trigonometri Bukit Kelang (RG283531) ke kilang yang terletak di Kg. Raya.

Kaedah penyelesaian :

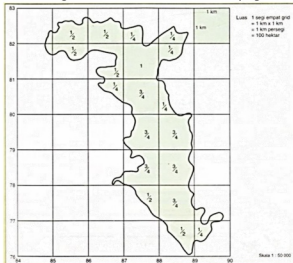
$$\begin{aligned} \text{Jarak sebenar (km)} &= \text{Jarak atas peta (cm)} \times \text{skala} \\ &= 7.5 \text{ cm} \times 0.5 \text{ km} \\ &= 3.75 \text{ km} \end{aligned}$$

Info:
 100 000 cm = 1 km
 50 000 cm = 0.5 km

2.1.2 Mengukur jarak melengkung

- Untuk mengukur jarak yang tidak lurus, menggunakan **benang** atau **jalur kertas** untuk mengukur jarak di atas peta.

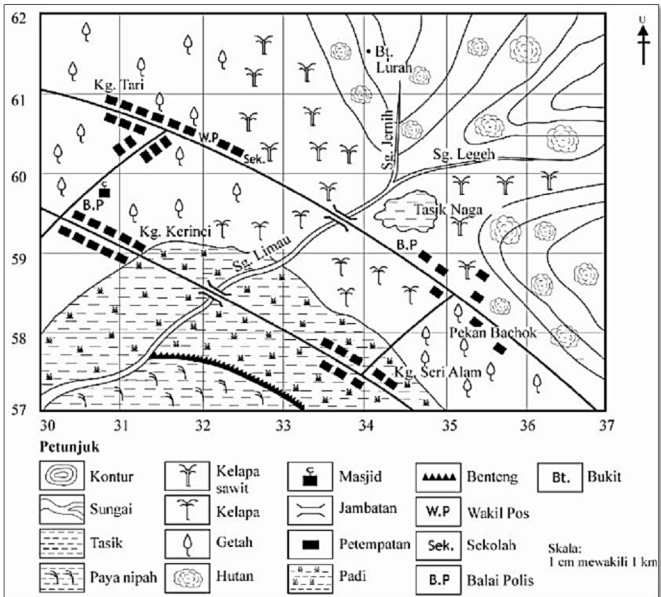
2.2 Cara mengukur keluasan dalam Peta Topografi

Luas segi empat grid	Keluasan 1 petak grid (km ²)	Bilangan	Jumlah Keluasan (km ²)
Penuh (1)	1.00	1	1 x 1.00 = 1.00
Tiga perempat penuh (3/4)	0.75	6	6 x 0.75 = 4.50
Separuh penuh (1/2)	0.50	6	6 x 0.50 = 3.00
Satu perempat penuh (1/4)	0.25	6	6 x 0.25 = 1.50
			10.00 km ² = 10.00 x 100 hektar = 1000 hektar

LATIHAN KEMAHIRAN GEOGRAFI TINGKATAN 4
 BAB 2 : SKALA, JARAK DAN LUAS DALAM PETA TOPOGRAFI

Soalan No.1 hingga No.3 berdasarkan peta lakar di bawah.

3. Nyatakan panjang benteng yang terletak di bahagian barat daya peta.

.....
 [2 markah]

4. Berapakah panjang Sungai Limau dari (RG300570) ke (RG 343599)?

.....
 [2 markah]

5. Suria tinggal di Kg. Kerinci (RG303595). Dia merupakan seorang Pegawai Polis dan bekerja di Balai Polis Pekan Bachok (RG345591).

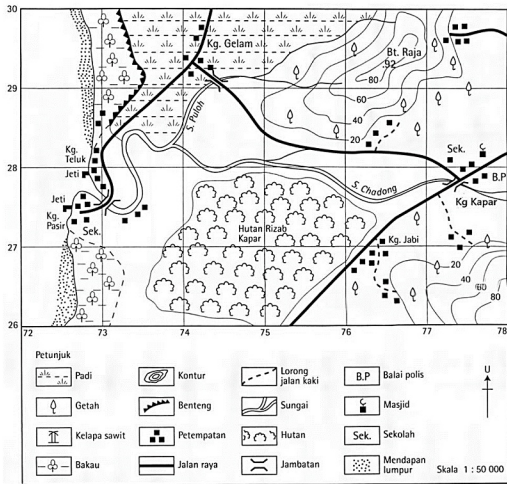
a) Berapakah jarak yang dilalui oleh Suria setiap pagi ke tempat kerja?

.....
 [2 markah]

- b) Berapakah masa yang diperlukan untuk Suria sampai ke tempat kerja sekiranya masa yang diambil bagi setiap 1 kilometer ialah 2 minit?

[2 markah]

Soalan No.4 hingga No.7 berdasarkan peta lakar di bawah.

4. Berapakah panjang jalan raya dari Simpang Tiga Kg. Gelam (RG741294) ke Simpang Tiga Kg. Kapar (RG774278).

[2 markah]

5. Berapakah panjang Sungai Chadong dari (RG736283) ke (RG780275)?

[2 markah]

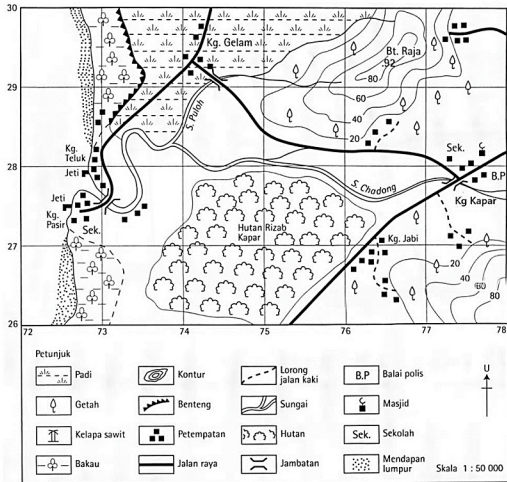
6. Berapakah panjang jalan raya dari (RG 753260) ke (RG780281)

[2 markah]

7. Pak Atan telah membina benteng di kawasan sawah padinya bagi mengelakkan air masin dari kawasan paya bakau memasuki kawasan sawah padi tersebut. Berapakah panjang benteng yang telah dibina?

[2 markah]

Soalan No.8 hingga No.10 berdasarkan peta lakar di bawah.

8. Berapakah keluasan Hutan Rizab Kapar yang terdapat di dalam peta lakar tersebut?

[2 markah]

9. Nyatakan keluasan kawasan tanaman padi di dalam peta lakar yang diberikan.

[2 markah]

10. Kira keluasan kawasan Hutan Paya Bakau yang terdapat di dalam peta lakar di atas.

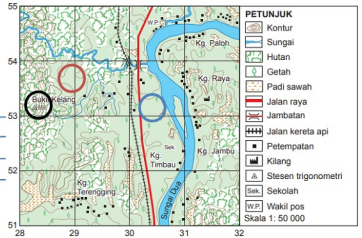
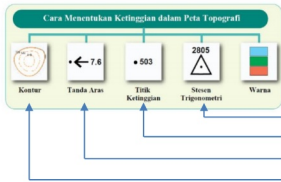
[2 markah]

SKEMA JAWAPAN LATIHAN KEMAHIRAN GEOGRAFI TINGKATAN 4
BAB 2 : SKALA, JARAK DAN LUAS PETA DALAM TOPOGRAFI

No. Soalan	Jawapan	Markah
1	4.2 km	2 m
2	10.7 km	2 m
3	a) 13.2 km b) 26.4 minit	2 m 2 m
4	3.8 km	2 m
5	4.3 km	2 m
6	3.45 km	2 m
7	1.7 km	2 m
8	3.25 km ²	2 m
9	2 km ²	2 m
10	1.25 km ²	2 m

KEMAHIRAN GEOGRAFI TINGKATAN 4
BAB 3: KETINGGIAN DAN KERATAN RENTAS DALAM PETA TOPOGRAFI

3.1 Simbol Ketinggian di dalam peta topografi

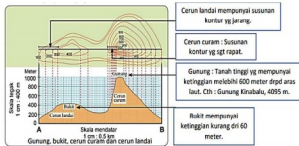

Simbol warna :

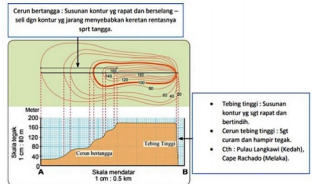
- Warna biru : Menunjukkan kawasan berair seperti laut, sungai dan tasik contoh Sungai Dua yang terdapat dalam peta.
- Warna hijau : Menunjukkan kawasan tanah pamah.
- Warna jingga : Menunjukkan kawasan lebih tinggi seperti bukit dan gunung tinggi yang menggunakan simbol garisan kontur.

3.2 Bentuk Muka Bumi berdasarkan Keratan Rentas

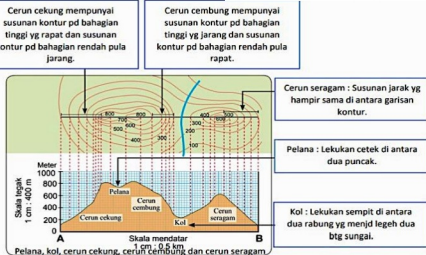
a) Gunung, bukit, cerun curam dan cerun landai

b) Cerun bertangga dan Tebing Tinggi

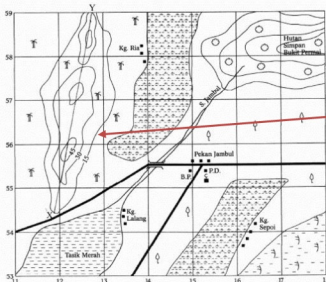

c) Pelana, kol, cerun cekung, cerun cembung dan cerun seragam

Bentuk Muka Bumi	Ciri-ciri	Keratan Rentas
Lurah	<ul style="list-style-type: none"> Kawasan tanah rendah yg terletak di antara kawasan tanah tinggi dan mempunyai aliran sungai susunan kontur lurah berbentuk V 	
Genting	<ul style="list-style-type: none"> Laluan sempit dan dalam yang merentangi legeh dan terletak di antara dua kontur tanah tinggi. 	
Dataran Tinggi	<ul style="list-style-type: none"> Ada kemuncak yang hampir rata dan pinggirnya curam. Susunan kontur sangat rapat di bahagian sisi. Cth : Dataran Tinggi Korat (Thailand). 	
Rabung	<ul style="list-style-type: none"> Tanah tinggi yang panjang dan sempit. Susunan kontur memanjang dan rapat. Cth : Rabung di Pergunungan Alps yang merentasi beberapa negara seperti Perancis, Switzerland, Itali dan Jerman 	

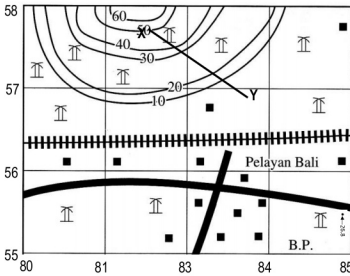
Kaedah mengira sela kontur

Sela Kontur
 = 30m – 15m
 = 15m

LATIHAN KEMAHIRAN GEOGRAFI TINGKATAN 4
 BAB 3 : KETINGGIAN DAN KERATAN RENTAS DALAM PETA TOPOGRAFI

Soalan No.1 hingga No. 3 berdasarkan peta lakar 1 di bawah.

Peta Lakar 1

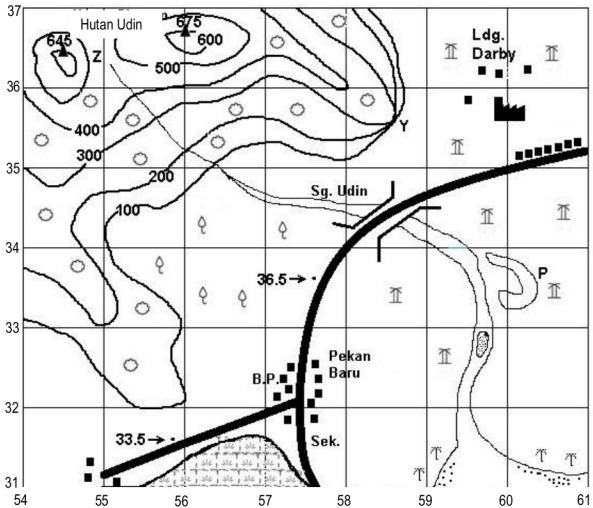
1. Nyatakan jenis cerun yang terdapat di garisan XY.

 [1 markah]
2. Apakah simbol yang terletak di RG849555?

 [1 markah]
3. Berapakah sela kontur yang terdapat di dalam peta lakar ini?

 [1 markah]

Soalan No.4 hingga No.7 berdasarkan peta lakar 2 di bawah.

4. Apakah bentuk muka bumi yang terdapat di Y ?

.....
[1 markah]

5. Apakah bentuk muka bumi yang terdapat di Z ?

.....
[1 markah]

6. Apakah simbol yang terletak di RG559316 ?

.....
[1 markah]

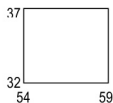
7. Nyatakan ketinggian bagi puncak tertinggi yang terdapat di dalam peta lakar tersebut?

.....
[1 markah]

8. Sekiranya kerajaan membenarkan di kawasan Hutan Udin di majukan, cadangkan satu kegiatan ekonomi yang tidak akan menjejaskan alam sekitar di kawasan tersebut. Berikan alasan anda.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
[4 markah]

9. Huraikan kesan terhadap alam sekitar sekiranya kawasan di segi empat grid berikut diteroka untuk kegiatan ekonomi.

.....
.....
.....
.....
.....
[4 markah]

10. Huraikan kaedah untuk mengekalkan keadaan asal alam sekitar di kawasan Hutan Udin tersebut.

.....
.....
.....
.....
[4 markah]

SKEMA JAWAPAN LATIHAN KEMAHIRAN GEOGRAFI TINGKATAN 4
BAB 3 : KETINGGIAN DAN KERATAN RENTAS DALAM PETA TOPOGRAFI

No. Soalan	Jawapan	Markah
1	Cerun bertangga	1 m
2	Tanda aras	1 m
3	10 m	1 m
4	Tebing tinggi	1 m
5	Kol / legeh sungai	1 m
6	Tanda aras	1 m
7	675 m	1 m
8	<ul style="list-style-type: none"> - Kawasan ekopelancongan - Terletak di kawasan tanah tinggi - Udara segar dan sejuk / nyaman menggalakkan aktiviti Pelancongan - Mempunyai pemandangan yang indah 	Mana-mana jawapan 4 m
9	<ul style="list-style-type: none"> - Oksigen berkurangan / karbon dioksida meningkat - Peningkatan suhu - Pencemaran udara - Perubahan Landskap - Memusnahkan kawasan tadahan - Memusnahkan habitat flora - Memusnahkan habitat fauna - Kepupusan flora - Kepupusan fauna - Kemusnahan rantaian makanan - Keseimbangan ekosistem terjejas - Sungai cetek - Banjir - Kesuburan tanah terjejas - Hakisan tanah - Tanah runtuh 	Mana-mana jawapan 4 m
10	<ul style="list-style-type: none"> - Mewartakan taman negara / estet hutan - Mengawal aktiviti pembalakan - Mengawal aktiviti pemburuan haram / tanpa lesen - Menguatkuasakan undang-undang alam sekitar - Menjalankan kempen alam sekitar - Pendidikan alam sekitar - Amalan kitar semula - Mengharamkan penjualan tumbuhan eksotik / periuk kera - Penyelidikan dan Pembangunan (R&D) / Institut Penyelidikan Perhutanan Malaysia (FRIM) 	Mana-mana jawapan 4 m

KEMAHIRAN GEOGRAFI TINGKATAN 4
BAB 4 : PANDANG DARAT FIZIKAL DAN BUDAYA DALAM PETA TOPOGRAFI

4.1 Ciri Pandang Darat Fizikal dan Ciri Pandang Darat Budaya

Ciri Pandang Darat Fizikal	Memberikan maklumat pelbagai ciri semula jadi seperti bentuk muka bumi, saliran, laut dan tumbuh – tumbuhan semula jadi.
Ciri Pandang Darat Budaya	Memberikan maklumat pelbagai ciri buatan manusia seperti guna tanah, kegiatan ekonomi penduduk, petempatan, kemudahan sosial serta pengangkutan dan perhubungan.

SIMBOL-SIMBOL DALAM PETA TOPOGRAFI

- a) Simbol Titik : Stesen Trigonometri, titik tanda tinggi, Tanda aras, gereja, masjid, tokong, petempatan)
- b) Simbol kawasan : kawasan tanaman getah, kelapa sawit, padi, kelapa, hutan primer
- c) Simbol garisan : Jalan raya tunggal, jalan raya berkembar, lebuh raya, jalan kereta api
- d) Simbol bergambar : Kuari, jeti, pantai berpasir
- e) Singkatan Perkataan : Sg. (sungai), Bkt. (Bukit), B.P (Balai Polis), P.P (pejabat pos), Pt. (Parit)

4.2 Ciri Pandang Darat Fizikal dan Ciri Pandang Darat Budaya berdasarkan simbol dalam peta topografi.

a) Ciri Pandang Darat Fizikal

- i. Tanah Tinggi : merangkumi kawasan banjaran gunung dan tanah tinggi yang mempunyai ketinggian melebihi 180 meter dari aras laut, dikelilingi garisan kontur.
- ii. Tanah pamah : Kawasan rata, beralun ketinggian kurang 180m, terdiri dari delta, dataran pantai dan lembangan sungai.
- iii. Saliran : Sungai, tasik, paya, pola saliran ranting, sepunca, jejala, setumpu dan bersirat.

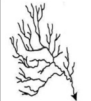
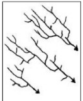
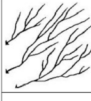

Tiga aliran sungai :

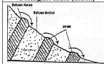
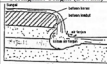
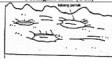

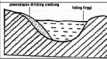

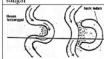
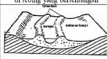

- a. Peringkat Hulu : di kawasan tanah tinggi dan garisan sungai hampir lurus.
- b. Peringkat Tengah : di kawasan cerun landai dan sungai berkeluk-luk.
- c. Peringkat Hilir : alur sungai lebar, Likuan terpenggal, tasik ladam.

: Proses tindakan sungai :

- i) Hakisan sungai
 - tindakan hidraul,
 - geseran / lelasan
 - larutan dan
 - lagaan
- ii) Pengangkutan sungai berlaku melalui
 - seretan / golekkan
 - ampaian
 - loncatan / lompatan
 - larutan

: Fungsi sungai - kegunaan domestik, pengangkutan, mengairi kawasan sawah padi, sumber protein, sempadan negeri

	<p>Pola ranting</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ekopelancongan - Perikanan - Empangan - Hidroelektrik - Sumber air 		<p>Pola jejala</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ekopelancongan - Sumber air - Perikanan - Pertanian 	
	<p>Pola Sepunca</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ekopelancongan - Empangan - Hidroelektrik - Sumber air - Perikanan 		<p>Setumpu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ekopelancongan - Rekreasi - Sumber air - Perikanan 	<p>Bersirat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pertanian (delta) - Perikanan - Sumber air

Bentuk muka bumi di sepanjang aliran sungai		
Peringkat Hulu (mula)	Peringkat Tengah (Deras)	Peringkat Hilir (Tua)
		
Jeram	Air Terjun	Lubang Perak
Hikisan pada tanah keras secara berselang seli	Hikisan pada batuan lembut	Hikisan dasar sungai
		
Sungai berkelok betukanya	tebing tinggi sungai	lurusan sungai
Hikisan berlaku di bahagian sungai	Penendapan dan hikisan berlaku di teluk yang bersempitan	Aktiviti pengangkutan dan penendapan berlaku
		
lurusan sungai dan tasik ledang terbentuk akibat persamaan penendapan	teratak dan dataran banjir penendapan menyebabkan dasar sungai menjadi cekok	delta apabila sungai mengempis saiznya di muara sungai, bahan-bahan sedimen akan terkumpul & membentuk delta

- iv. Pinggir pantai : Muara sungai, pantai berpasir, lumpur, tebing tinggi, teluk, tanjong dan pulau.(perikanan, pelabuhan, pelancongan)
- v. Tumbuhan semula jadi : Hutan primer, hutan sekunder, belukar, rumput, hutan paya, (Pelancongan, pembalakan: **bukan** hutan simpan/ hutan rizab)

b) Ciri pandangan darat Budaya.

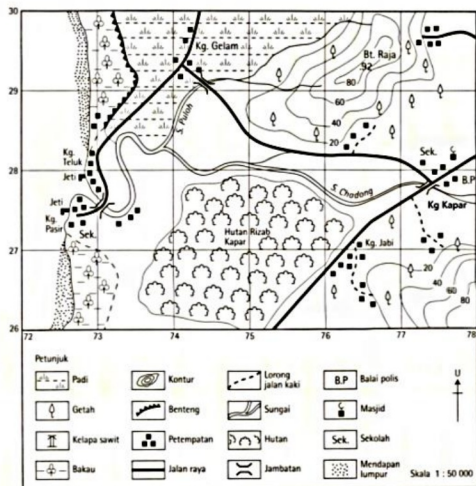
- i. Petempatan : Berpusat, Berjajar, Berselerak dan Berkelompok

Fungsi Petempatan, Contohnya:

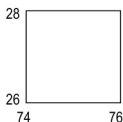
a) Pusat pengumpulan hasil pertanian	g) Pusat pelancongan
b) Pusat perkhidmatan	h) Pusat perniagaan /
c) Pusat keagamaan	i) Pusat perlombongan
d) Pusat keselamatan	j) Pusat perikanan
e) Pusat pendidikan	k) Pusat pentadbiran
f) Pusat perubatan/kesihatan	
- ii. Pengangkutan : jalan raya tinggal, jalan tidak berturap, pengangkutan air, laluan pejalan kaki, lebuh raya dll. (maju kerana tanah pamah rata, perkembangan sektor pertanian)
- : Kepentingan :-
- Mengangkut bahan mentah
 - Kemajuan perdagangan eksport dan import
 - Meningkatkan mobiliti penduduk
 - Darjah ketersapaian tinggi
- iii. Kegiatan Ekonomi : perindustrian, pertanian (tanaman kontan : getah, kelapa sawit), tanaman makanan : padi sawah), pelancongan, Pelabuhan (pinggir pantai), pembalakan (bukan hutan rizab / hutan simpan)

LATIHAN KEMAHIRAN GEOGRAFI TINGKATAN 4
 BAB 4 : PANDANG DARAT FIZIKAL DAN BUDAYA DALAM PETA TOPOGRAFI

Soalan berikut berdasarkan peta topografi di bawah.

Soalan 1 dan 2 berdasarkan segi empat grid berikut.

3. Berikan **dua** ciri fizikal yang terdapat dalam segi empat grid berikut.

i.
 ii.

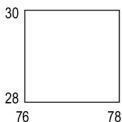
[2 markah]

4. Apakah kegiatan ekonomi yang dapat diwujudkan di kawasan dalam segi empat tersebut.

i.
 ii.

[2 markah]

Soalan 3 berdasarkan segi empat grid berikut.

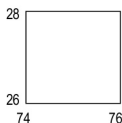

5. Berikan **dua** ciri budaya yang terdapat dalam segi empat grid berikut.

i.
 ii.

[2 markah]

6. a) Mengapakah tumbuhan semula jadi dalam segi empat grid di bawah perlu dikekalkan?

.....

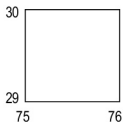
[4 markah]

- b) Cadangkan usaha-usaha pemeliharaan dan pemulihan bagi mengekalkan keseimbangan ekosistem tumbuhan semula jadi tersebut.

.....

[4 markah]

7. a) Nyatakan **dua** tanaman yang diusahakan dalam segi empat grid di bawah?

i.
 ii.

[2 markah]

b) Jelaskan faktor yang mempengaruhi tanaman di 5(a)

.....

[2 markah]

8. Nyatakan pola petempatan yang terdapat di Kg. Teluk.

.....

[1 markah]

9. Terangkan faktor yang mempengaruhi pola petempatan di kawasan Kg. Teluk.

.....

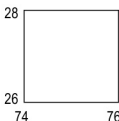
[2 markah]

10. Sekiranya anda seorang penduduk di kawasan petempatan tersebut, apakah usaha yang anda akan lakukan untuk menjadikan kawasan tersebut mesra alam sekitar?

.....

[3 markah]

11. Apakah kegiatan ekonomi yang berpotensi dijalankan di kawasan dalam segi empat grid di bawah?

i.
 ii.

[2 markah]

12. a) Nyatakan **dua** fungsi Kg. Kapar yang terdapat di dalam peta lakar.

i.
 ii.

[2 markah]

b) Mengapakah taburan petempatan banyak tertumpu di kawasan tersebut?

.....

[4 markah]

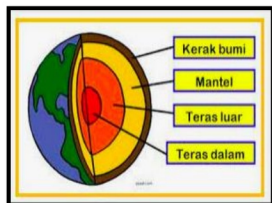
SKEMA JAWAPAN LATIHAN KEMAHIRAN GEOGRAFI TINGKATAN 4
BAB 4 : PANDANG DARAT FIZIKAL DAN BUDAYA DALAM PETA TOPOGRAFI

No. Soalan	Jawapan	Markah
1	F1 – Hutan Rizab Kapar F2 – Sungai Chadong	1 m 1 m
2	F1 – ekopelancongan / taman rekreasi F2 - perikanan	1 m 1 m
3	F1 – petempatan F2 – Tanaman getah F3 – sekolah F4 – masjid F5 – jalan raya F6 – Lorong jalan kaki	Mana-mana jawapan 2 m
4	- Menguatkuasakan undang-undang alam sekitar - Rawatan silvikultur - Kempen kesedaran alam sekitar - Penyelidikan dan pembangunan bagi menghasilkan baka pokok berbuah tinggi - Penanaman pokok semula - Mewujudkan pertumbuhan alam sekitar / FRIM / WWF	Mana-mana jawapan 4 m
5	a) F1 – getah F2 – padi b) – tanah beralun / cerun bukit - Saliran baik - Jaringan jalan raya / pengangkutan - Tenaga buruh yang ramai - Pengairan yang baik / sungai - Tanah pamah / rata	1 m 1 m Mana-mana jawapan 2 m
6	Pola berjajar / berjajar / linear	1 m
7	- Pinggir pantai / tepi laut - Kegiatan ekonomi / perikanan / penternakan / Pelancongan / pertanian - Pinggir pantai sempit / panjang - Tanah pamah / rata - Banyak jaringan pengangkutan / jalan raya / jalan air - Kemudahan sosial - Kemudahan asas - Banyak peluang pekerjaan / menangkap ikan / pemandu pelancong / membaiki bot	Mana-mana jawapan 3 m
8	- Menanam pokok bakau di pinggir pantai - Mengadakan kempen alam sekitar - Pendidikan alam sekitar - Gotong royong membersihkan pantai	Mana-mana jawapan 3 m
9	F1 – ekopelancongan F2 – taman rekreasi	1 m 1 m
10	a) F1 – pusat pendidikan F2 – pusat pengumpulan hasil pertanian F3 – pusat keagamaan b) – tanah pamah / rata - Banyak jaringan pengangkutan - Banyak kegiatan ekonomi - Peluang pekerjaan - Kemudahan sosial - Kemudahan asas	Mana-mana jawapan 2 m Mana-mana jawapan 4 m

GEOGRAFI FIZIKAL TINGKATAN 4

BAB 5 : PERGERAKAN PLAT TEKTONIK

5.1 Struktur Bumi

Kerak Bumi	Mantel	Teras Bumi
<ul style="list-style-type: none"> Terbahagi kepada 2 lapisan :- <ol style="list-style-type: none"> SIAL (atas) <ul style="list-style-type: none"> Lapisan silika & aluminium Batuan utama Granit Tebal 30 – 50 km SIMA (bawah) <ul style="list-style-type: none"> lapisan silika & magnesium Batuan utama Basalt Tebal 5 – 10 km 	<ul style="list-style-type: none"> Mengalami arus perolakan, menyebabkan kejadian gempa bumi dan gunung berapi. Ketebalan 2900 km Suhu 800°C - 1600°C Dipisahkan daripada kerak bumi oleh lapisan Ketakselajaran Mohorivicic 	<ul style="list-style-type: none"> Dikenali sebagai Barisfera Tebal 3480 km Kaya dgn Nikel & Besi Terpisah dari mantel oleh lapisan Ketakselajaran Gutenberg Terbahagi kepada dua :- <ol style="list-style-type: none"> Teras Luar <ul style="list-style-type: none"> Bentuk cecair, suhu 3000°C Teras Dalam <ul style="list-style-type: none"> Bentuk pepejal, suhu 5000°C

5.2 Sempadan Plat Tektonik Dunia

Kerak bumi terdiri daripada plat benua dan plat lautan:-

Plat Benua	Plat Lautan
<ul style="list-style-type: none"> Plat Amerika Utara Plat Amerika Selatan Plat Eurasia Plat Afrika Plat Indo Australia 	<ul style="list-style-type: none"> Plat Antartika Plat Pasifik

5.3 Kesan Pergerakan Plat Tektonik

- Kesan Pergerakan Plat Tektonik
 - Pertembungan Plat:
 - Plat lautan dengan lautan - BMB: Jurang lautan, Arka pulau, Gunung Berapi Dasar Lautan. Contoh: Kepulauan Jepun, Kepulauan Hawaii.
 - Plat lautan dengan benua - BMB: Jurang lautan dan Gunung Lipat. Contoh: Jurang Mariana, Banjaran Andes.
 - Plat benua dengan benua - BMB: Banjaran Gunung Lipat dan Gunung Bongkah. Contoh: Banjaran Himalaya.

- b. Pencapaian Plat:
- Plat lautan dengan lautan - BMB: Permatang Tengah lautan. Contoh: Permatang Tengah Lautan Atlantik.
 - Plat benua dengan benua - BMB: Lurah Gelinciran dan Gunung Bongkah. Contoh: Lurah Gelinciran Afrika Timur dan Gunung Black Forest.
- Kesan pergerakan plat di negara kawasan Lingkaran Api Pasifik menyebabkan fenomena seperti Tsunami, Gempa bumi dan Letusan gunung berapi.

5.5 Kesan Tsunami, Gempa Bumi dan Letusan Gunung Berapi Terhadap Manusia dan Alam Sekitar

Kesan Kepada Manusia	
Kesan Negatif	Kesan Positif
a. Mengorbakan nyawa - tsunami, gempa bumi mengorbakan nyawa ramai penduduk.	a. Kawasan pelancongan – Tasik kawah, air panas, geiser. Contoh: Danau Toba.
b. Kemusnahan harta benda - Penduduk menanggung kerugian. Contoh: Rumah, perabot, kenderaan.	b. Kawasan subur untuk pertanian - Tanah gunung berapi yang mengandungi besi, magnesium sangat subur utk kawasan pertanian. Contoh: Pulau Jawa.
c. Kemusnahan infrastruktur- Memusnahkan infrastruktur seperti jalanraya, bekalan air & elektrik terputus.	c. Kawasan perlombongan - Batu granit untuk pembinaan. Sulfur untuk industri baja fosfat, mancis, racun serangga.
d. Kemusnahan kawasan pertanian, petempatan, hutan menyebabkan penduduk terpaksa berpindah.	

Kesan Kepada Alam Sekitar	
Kesan Negatif	Kesan Positif
a. Kepupusan flora dan fauna - Letusan gunung berapi menyebabkan flora dan fauna pupus.	a. Perubahan landskap - Perubahan kawasan pandang darat yang menarik gunung berapi, tasik kawah, air panas, geiser.
b. Kemusnahan habitat flora dan fauna - Kawasan hutan, paya bakau musnah.	
c. Pencemaran alam sekitar - Pencemaran udara, air, jerebu, tanah.	

5.4 Langkah-langkah Mengurangkan Risiko Bencana Tsunami, Gempa Bumi dan Letusan Gunung Berapi

- Memasang alat pengesan tsunami - Memasang alat DART di perairan pantai berisiko oleh Jabatan Meteorologi Malaysia.
- Membina Zon Penanaman - Menanam pokok bakau disepanjang pesisir pantai.
- Latihan menghadapi bencana - Memberi latihan kpd penduduk berisiko cara menyelamatkan diri.
- Kempen Kesedaran Alam sekitar - Menyedarkan orang ramai tentang kepentingan menjaga hutan paya bakau sebagai zon penanaman ombak.
- Teknologi kalis gempa - Menggunakan teknologi bangunan kalis gempa, memasang gentian karbon, pelapik getah sebagai alas bangunan untuk menahan gegaran.

LATIHAN GEOGRAFI FIZIKAL TINGKATAN 4
BAB 5 : PERGERAKAN PLAT TEKTONIK

10 Soalan objektif

1. Foto 1 menunjukkan kesan fenomena alam.

Foto 1

Fenomena dalam foto di atas berlaku kerana arus perolakan yang terdapat di

- A kerak bumi
 B mantel
 C teras luar
 D teras dalam
2. Mengapakah Malaysia dikatakan bebas daripada bencana gunung berapi?
 A Ketinggian gunung yang rendah
 B Terletak jauh dari sempadan plat
 C Terletak di pentas benua yang cetek
 D Mempunyai sistem gunung lipat muda
3. Pertembungan plat benua dengan plat benua menghasilkan bentuk muka bumi
 A jurang lautan
 B arka pulau
 C gunung lipat
 D tasik air tawar
4. Kawasan gunung berapi sangat berpotensi kepada manusia menjadi
 I kawasan eko pelancongan
 II kawasan pertanian yang subur
 III membuka petempatan baru
 IV menukar landskap sedia ada
 A I dan II
 B I dan IV
 C II dan III
 D III dan IV
5. Negara yang terletak bersempadan dengan Lingkaran Api Pasifik ialah
 A Indonesia
 B Vietnam
 C Korea Selatan
 D Singapura
6. Bagaimanakah kadar kematian akibat gempa bumi dapat dikurangkan?
 A Pendidikan alam sekitar
 B Membina bangunan yang tinggi
 C Kempen dan latihan kesedaran bencana
 D Menyediakan bekalan makanan apabila berlaku bencana alam

Berdasarkan rajah di bawah

7. Mengapakah reka bentuk bangunan seperti ini dibina di kawasan bandar-bandar baru di Jepun?
 A Mengelakkan bangunan runtuh
 B Memodenkan reka bentuk binaan
 C Menghalang gempa bumi berlaku
 D Meningkatkan imej negara di dunia
8. Apakah ciri lapisan sial yang terdapat dalam struktur bumi?
 A Terletak di bawah lautan
 B Terdiri daripada batuan basalt
 C Kaya dengan silika dan aluminium
 D Tebalnya antara 5km hingga 10km
9. Bentuk muka bumi yang wujud kesan daripada proses pergerakan plat pencapahan ialah
 I Arka pulau
 II Lurah gelinciran
 III Permatang tengah lautan
 IV Banjaran gunung lipat
 A I dan II
 B I dan IV
 C II dan III
 D III dan IV

Berdasarkan foto di bawah

DUNIA

- Skala Richter 7.5
- Kehilangan nyawa

10. Fenomena alam di atas berlaku di kawasan peta bertanda

- A I dan II
 B I dan IV
 C II dan III
 D III dan IV

Bahagian B

Soalan 1

- a) Apakah faktor yang menyebabkan fenomena di atas melanda Malaysia sedangkan negara kita terletak di luar lingkaran api pasifik? [4 markah]
- b) Nyatakan kesan fenomena di atas terhadap manusia dan alam sekitar. [6 markah]
- c) Cadangkan langkah-langkah persediaan awal untuk mengurangkan risiko bencana tersebut? [6 markah]

SKEMA JAWAPAN LATIHAN GEOGRAFI FIZIKAL TINGKATAN 4
BAB 5 : PERGERAKAN PLAT TEKTONIK

OBJEKTIF

1. B	2. B	3. C	4. A	5. A
6. C	7. A	8. C	9. C	10. A

BAHAGIAN B

1 a) F1 pertembungan plat tektonik

- F2 Berhampiran dengan lingkaran api pasifik
- F3 terdapat arus perolakan di dasar laut
- F4 terletak berhampiran dengan negara berisiko Indonesia
- F5 terdapat gunung lipat muda
- F6 terdapat banyak kolam air panas
- F7 kerak bumi bergegar
- F8 letusan gunung berapi

[4 markah]

1 b) **Manusia:**

- F1 mengorbankan nyawa
- F2 merosakkan harta benda
- F3 memusnahkan tanaman/ ternakan
- F4 kesesakan lalu lintas
- F5 menjejaskan kehidupan harian
- F6 trauma dan ketakutan
- F7 menjejaskan kesihatan batuk, luka, sesak nafas
- F8 kehilangan pekerjaan

Alam sekitar:

- F1 perubahan landskap
- F2 berlakunya pencemaran air
- F3 kemusnahan flora/ fauna
- F4 kemusnahan habitat flora/ fauna
- F5 kejadian tanah runtuh
- F6 kejadian banjir lumpur
- F7 menjejaskan rantaian makanan

[6 markah]

1 c) F1 memasang alat pengesan bencana

- F2 mewujudkan zon penampungan
- F3 latihan menghadapi bencana
- F4 kempen kesedaran alam sekitar
- F5 penguatkuasaan undang undang alam sekitar
- F6 membina bangunan kalis gempa
- F7 tinggal di kawasan yang jauh dari kawasan berisiko

[4 markah]

GEOGRAFI FIZIKAL TINGKATAN 4

BAB 6 : PEMBENTUKAN DAN KEPENTINGAN BATUAN

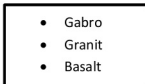
Jenis, Pembentukan dan Kepentingan Batuan Igneus, Enapan dan Metamorfosis

Batuan Igneus	Batuan Enapan	Batuan Metamorfosis										
<ul style="list-style-type: none"> Melalui proses penyejukan dan pemejalanan magma dan lava. Terbahagi kepada dua jenis iaitu :- <ol style="list-style-type: none"> batuan igneus rejahan seperti gabro, granit dan diorite. batuan igneus terobosan seperti obsidian, pumis dan basalt Kegunaan basalt membina ballast jalan kereta api, jalan raya. Kegunaan granit membina jalan raya, jalan kereta api, bangunan, jambatan, empangan dan perkakasan dapur. 	<ul style="list-style-type: none"> Melalui proses mendapan, mampatan dan penyimenan batuan dan sendimen. Terbahagi kepada tiga jenis iaitu :- <ol style="list-style-type: none"> jenis kimia seperti batu pasir, batu garam jenis klastik seperti konglomerat, syal, batu pasir jenis organik seperti batu kapur, batu arang Kegunaan batu enapan adalah untuk membuat simen. 	<ul style="list-style-type: none"> Melalui suhu dan tekanan yang tinggi daripada batuan asal igneus dan enapan. Lebih bersinar dan menarik Ciri-ciri batuan metamorfosis:- 										
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Batuan asal</th> <th>Batuan</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Syal, basalt, granit</td> <td>Syis</td> </tr> <tr> <td>Granit</td> <td>Gneis</td> </tr> <tr> <td>Batu kapur</td> <td>Batu marmar</td> </tr> <tr> <td>Batu pasir</td> <td>Kuartzit</td> </tr> </tbody> </table>	Batuan asal	Batuan	Syal, basalt, granit	Syis	Granit	Gneis	Batu kapur	Batu marmar	Batu pasir	Kuartzit
Batuan asal	Batuan											
Syal, basalt, granit	Syis											
Granit	Gneis											
Batu kapur	Batu marmar											
Batu pasir	Kuartzit											
 <p>Jalan raya</p>	 <p>Kaca</p>	 <p>Batu permata</p>										
 <p>Jalan kereta api</p>		 <p>Batu marmar</p>										

**LATIHAN GEOGRAFI FIZIKAL TINGKATAN 4
BAB 6 : PEMBENTUKAN DAN KEPENTINGAN
BATUAN**

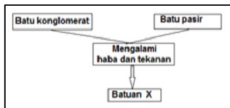
10 Soalan objektif.

1. Batuan di bawah terhasil daripada proses

- A Pemejalman magma
 B Pemendapan batuan
 C Pemampatan batuan
 D Suhu dan tekanan tinggi

- 2.

Batuan X dalam rajah di atas ialah

- A Syis
 B Gneis
 C Marmar
 D Kuartzit

3. Berdasarkan rajah di bawah

Bahan asas yang digunakan dalam proses tersebut ialah

- A Granit
 B Basalt
 C Batu pasir
 D Tanah liat

4. Apakah jenis batuan yang dihasilkan melalui proses perubahan suhu dan tekanan tinggi?

- A Batu marmar
 B Batu garam
 C Batu arang
 D Batu pasir

5. Peta di bawah menunjukkan peta Semenanjung Malaysia.

Batuan yang terdapat di kawasan berlorek X dalam peta di atas digunakan sebagai bahan mentah dalam industri pembuatan

- A Kaca
 B Marmar
 C Batu pasir
 D Atap genting

6. Kombinasi yang manakah benar tentang kegunaan jenis batu?

	Jenis Batuan	Kegunaan
I	Batu kapur	Simen
II	Batu pasir	Kaca
III	Konglomerat	Jubin
IV	Granit	Tembikar

- A I dan II
 B I dan IV
 C II dan III
 D III dan IV

7. Berdasarkan rajah di bawah

Apakah jenis batu yang banyak digunakan dalam pembinaan kemudahan infrastruktur di atas?

- A Syal
 B Granit
 C Kuartzit
 D Konglomerat

8. Kombinasi manakah yang benar tentang batuan dan proses pembentukannya?

	Batuan	Proses Pembentukan Batuan
A	Granit	Penyimenan
B	Marmar	Penyejukan lava
C	Kuartzit	Suhu dan tekanan tinggi
D	Gypsum	Pemejalanan majma

9. Batu igneus dan enapan boleh bertukar kepada batuan metamorphosis melalui proses

- I Suhu
 - II Tekstur
 - III Warna
 - IV Tekanan
- A I dan II
 B I dan IV
 C II dan III
 D III dan IV

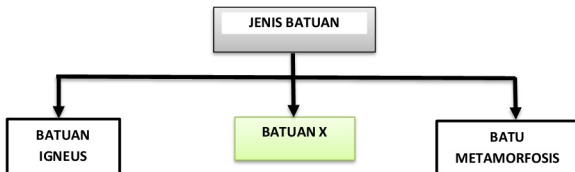
10. Berdasarkan foto di bawah

Apakah jenis batuan tersebut

- A Batu pasir
- B batu garam
- C Batu granit
- D Batu kuartzit

Bahagian B

- Namakan batuan X dalam rajah di atas? [1 markah]
- Terangkan proses pembentukan batuan igneus? [2 markah]
- Terangkan proses pembentukan batuan metamorphosis? [2 markah]
- Terangkan proses pembentukan batuan X? [2 markah]
- Nyatakan tiga kepentingan batuan X kepada manusia? [3 markah]
- Kegiatan perlombongan batu atau pengkuarian di lereng bukit memberi kesan kepada alam sekitar. Huraikan kesan-kesan yang berlaku sekiranya aktiviti tersebut dijalankan secara tidak terkawal dan terancang. [6 markah]

SKEMA JAWAPAN LATIHAN GEOGRAFI FIZIKAL TINGKATAN 4
BAB 6 : PEMBENTUKAN DAN KEPENTINGAN BATUAN

OBJEKTIF

1. A	2. D	3. D	4. B	5. A
6. A	7. B	8. C	9. B	10. A

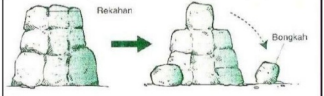
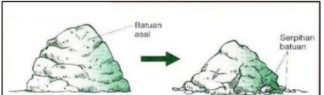
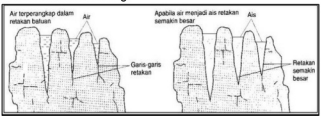
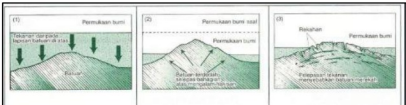
BAHAGIAN B

- Enapan
- Penyejukan dan pemejalanan magma dan lava
- Suhu dan tekanan yang tinggi
- Pemadatan, penyimanan dan mampatan sedimen
- Batu kapur- simen
Batu pasir- kaca, kekemasan dinding
Lempung- tembikar, batu bata
Batu arang- besi dan keluli
- Pencemaran air – Proses pemecahan dan pembersihan batuan, air sungai kotor dan berkelodak. Contohnya, Sungai Kinta
 - Pencemaran udara – Proses pemecahan batu kapur di lereng bukit, udara kotor dan berdebu. Contohnya, lombong kuari.
 - Perubahan pandangan darat - Berubah menjadi bekas lombong terbiar/ tasik. Contohnya, Lembah Kinta.
 - Hakisan tanah/ tanah runtuh - Proses pemecahan batu di lereng bukit, butiran tanah longgar. Contohnya, bijih timah
 - Tanah tandus - Aktiviti perlombongan batuan menyebabkan tanah tandus, kering. Contohnya, Lembah Kinta

GEOGRAFI FIZIKAL TINGKATAN 4
BAB 7 : PROSES DAN KESAN LULUH HAWA

A) Luluhawa Mekanika/Fizikal

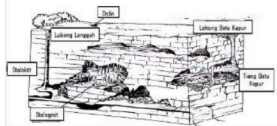
Namakan luluhawa mekanika di bawah:-

Jenis luluhawa mekanika/fizikal	Ciri
i.	<p>Berlaku di gurun panas, proses kembang kecut, perubahan suhu ekstrim.</p>
ii.	<p>Rekahan bersegi empat, kawasan pergunungan, ketulan saiz yang besar.</p>
iii.	<p>Batu pecah secara berbutir kecil, proses kembang kecut berterusan.</p>
iv.	<p>Kawasan pergunungan / beriklim sejuk sederhana, proses beku cair air dalam batuan berulang.</p>
v.	<p>Berlaku di kawasan tropika, banyak hujan dan cuaca panas.</p>
vi.	<p>Hablur garam semakin membesar, berlaku di gurun panas dan kadar sejatan yang tinggi. Contoh Gurun Danakil Ethiopia.</p>
vii.	<p>Hilang tekanan pada batu igneus di dalam kerak bumi dan pecah berbentuk kubah. Contoh Taman Negara Yosemite, USA.</p>

B) Luluhawa Kimia

Namakan luluhawa kimia di bawah:-

Jenis luluhawa	Proses	Contoh
i.	Air hujan melarutkan mineral.	H_2O + Gypsum = Batu garam
ii.	Tindak balas air dengan mineral.	H_2O + Feldspar (batuan granit) = Tanah kaolin
iii.	Mineral mengembang kerana menyerap air	H_2O + Ferum (besi) = Limonit kuning
iv.	Oksigen bertindak balas dengan mineral..	O_2 + Ferum (besi) = tanah laterit
v.	Asid karbonik bertindak balas dengan batu kapur - Pandang darat karst : pembentukan gua batu kapur, stalaktit, stalagmit dan tiang kalsit.	H_2CO_3 + batu kapur = Kalsium bikabomat

C) Luluhawa Organik

- i. Penguraian batuan oleh manusia, haiwan dan tumbuhan:-
 - Manusia (pemecahan batuan/perlombongan)
 - Akar pokok (batuan retak dan pecah)
 - Haiwan (arnab mengorek lubang tanah)
 - Aktiviti mikroorganisma seperti bakteria, kulat dan lumut
 - Transpirasi tumbuhan

D) Faktor mempengaruhi luluhawa

- i. Jenis batuan
- ii. Kekerasan batuan
- iii. Mineral batuan
- iv. Pendedahan batuan kepada luluhawa (masa)
- v. Iklim
- vi. Bentuk muka bumi
- vii. Biotik – akar tumbuhan & aktiviti manusia

E) Kesan luluhawa terhadap pandang darat Gurun Panas dan Kawasan Tropika Lembap

Gurun Panas	Tropika Lembap
Gurun batu dan gurun pasir; mendapan talus di cerun gunung & pembentukan tors dan bornhard.	Pemecahan bantuan di sepanjang pantai; batu syal menjadi peroi; pembentukan tanah laterit; pembentukan kaolin dan pandang darat karst.

LATIHAN GEOGRAFI FIZIKAL TINGKATAN 4 BAB 7 : PROSES DAN KESAN LULUH HAWA

10 soalan objektif.

1. Apakah agen utama luluhawa di kawasan batu kapur?
A Udara
B Oksigen
C Karbon dioksida
D Suhu tinggi

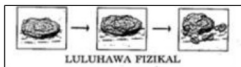
2.

Proses luluhawa manakah yang dominan di kawasan tanah tinggi seperti dalam rajah di atas?

- A** Pengelupasan
B Tindakan biologi
C Pemecahan bongkah
D Penghabluran garam

3.

Pemecahan batuan seperti di dalam rajah di atas disebabkan proses

- A** tindakan ibun
B kembang kecut
C pelepasan tekanan
D penghabluran garam

4.

Foto 1

Apakah proses luluhawa yang menghasilkan pandangan darat dalam Foto 1 di atas?

- A** Hidrolisis
B Penghidratan
C Pengoksidaan
D Pengkarbonan

5. Kombinasi manakah yang benar tentang luluhawa dan prosesnya?

	Luluhawa	Proses
A	Fizikal	Pengkarbonan
B	Kimia	Penyeпаian berbutir
C	Biologi	Perubahan suhu ekstrem
D	Fizikal	Pemecahan bongkah

6.

Foto 2

Foto 2 menunjukkan satu pandangan darat fizikal. Apakah jenis luluhawa kimia yang membentuk pandangan darat fizikal di dalam Foto 2?

- A** Larutan
B Hidrolisis
C Pengoksidaan
D Pengkarbonan

7. Apakah kepentingan luluhawa kimia kepada ekonomi Malaysia?

- A** Menghasilkan batu granit untuk sektor pembinaan
B Membentuk gua batu kapur sebagai lokasi pelancongan.
C Menghasilkan garam akibat proses penghabluran garam
D Mempercepatkan aktiviti kuari dengan pemecahan bongkah

8. Apakah kesan luluhawa kimia terhadap pandangan darat di kawasan gurun panas?

- A** Bomhard
B Kaolin
C Karst
D Talus

9. Apakah kesan luluhawa kimia terhadap pandangan darat di kawasan tropika lembap?

- A** Karst
B Gurun batu
C Bomhard
D Tors

10. Maklumat berikut merujuk kepada proses yang berlaku di kawasan

Proses tindak balas antara kalsium karbonat dengan asid karbonik.

- I Batu Caves, Selangor
- II Gua Niah, Sarawak
- III Tanjung Aru, Sabah
- IV Gunung Tahan, Pahang
- A I dan II
- B I dan IV
- C II dan III
- D III dan IV

SKEMA JAWAPAN LATIHAN GEOGRAFI FIZIKAL TINGKATAN 4
BAB 7 : PROSES DAN KESAN LULUH HAWA

- A) Luluhawa Mekanika/Fizikal:-

- i. Pengelupasan
- ii. Pemecahan bongkah
- iii. Penyepaian berbutir
- iv. Tindakan fros/ibun
- v. Basah kering batuan
- vi. Penghabluran garam
- vii. Pelepasan tekanan

- B) Luluhawa Kimia:-

- i. Larutan
- ii. Hidrolisis
- iii. Penghidratan
- iv. Pengoksidaan
- v. Pengkarbonan

OBJEKTIF

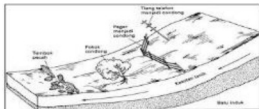
1. C	2. C	3. B	4. D	5. D
6. D	7. B	8. A	9. A	10. A

GEOGRAFI FIZIKAL TINGKATAN 4
BAB 8 : PROSES DAN KESAN PERGERAKAN JISIM

A) **KONSEP** : Gerakan jisim merujuk kepada pergerakan bahan atau regolit seperti tanah, batuan dan lumpur menuruni cerun akibat tarikan graviti bumi melalui 2 (dua) cara iaitu:-

1. Pergerakan Perlahan:

- i. Kesotan tanah – Kesannya pokok/tembok/tiang condong di cerun bukit akibat tarikan graviti dalam jangka masa panjang. Pergerakan tanah secara perlahan di cerun yang landai. Kandungan air dalam tanah menyebabkan tanah berganjak.
- ii. Gelongsar tanah – Di kawasan praglasier akibat tindakan fros pada musim bunga atau musim panas.

2. Pergerakan Pantas:

- i. Gelongsoran tanah/Tanah runtuh – Ketul batuan bercampur tanah menuruni cerun di cerun curam. Berlaku akibat hujan lebat, aktiviti pembalakan dan pengkuarian di kawasan cerun bukit menyebabkan akar tumbuhan tidak dapat mencengkam tanah dan struktur tanah menjadi longgar.
- ii. Aliran lumpur – Bahannya tanah & puing batu yang sangat halus. Berlaku apabila lapisan tanah yang longgar di permukaan cerun bercampur dengan air hujan dan menjadi lumpur.

B) Faktor-faktor yang Mempengaruhi Gerakan Jisim

5. Ketinggian cerun	9. Pembinaan jalan
6. Hujan lebat	10. Pengkuarian /aktiviti perlombongan batu granit dan batu kapur
7. Kurang litupan tumbuhan	11. Pertanian
8. Pembalakan	12. Gempa bumi dan letusan gunung berapi

C) Kesan Aliran Lumpur dan Tanah Runtuh

Kesan kepada Manusia	Kesan kepada Alam Sekitar
<ul style="list-style-type: none"> • Mengorbankan nyawa • Memusnahkan harta benda dan infrastruktur • Kemusnahan tanaman • Kesesakan lalu lintas • Menjejaskan aktiviti manusia 	<ul style="list-style-type: none"> • Kemusnahan habitat flora dan fauna • Kepupusan flora dan fauna • Perubahan landskap • Pencemaran air

D) Langkah-langkah Mengurangkan Risiko Gerakan Jisim

<ul style="list-style-type: none"> • Menanam tanaman tutup bumi • Membina teres bukit • Membuat sungkupan plastik • Membuat penyimpanan cerun 	<ul style="list-style-type: none"> • Membina gabion • Membina sistem perparitan • Mengadakan kempen kesedaran alam sekitar • Penguatkuasaan undang-undang
---	---

LATIHAN GEOGRAFI FIZIKAL TINGKATAN 4
BAB 8 : PROSES DAN KESAN PERGERAKAN
JISIM

10 soalan objektif.

1. Bagaimanakah gerakan jisim dapat dikurangkan?
- Menjalankan pertanian di cerun
 - Menanam paya bakau di pantai
 - Membina benteng pemecah ombak
 - Membina groin di lereng bukit

2. Berdasarkan jadual 1, apakah jenis pergerakan jisim tersebut?

Kawasan	Kadar Pergerakan	Kesan
<ul style="list-style-type: none"> Kurang litupan tumbuhan 	<ul style="list-style-type: none"> Sangat perlahan 	<ul style="list-style-type: none"> Tiang elektrik condong

- Kesotan tanah
 - Aliran lumpur
 - Gelongsaran tanah
 - Gelongsoran tanah
3. Foto 1 menunjukkan kejadian gerakan jisim

Antara yang berikut, kaedah manakah yang boleh dijalankan untuk mengatasi kejadian tersebut?

- Membina groin
 - Membina teres
 - Melebarkan lebuh raya
 - Menanam tanaman tutup bumi
- I, II dan III
 - I, II dan IV
 - I, III dan IV
 - II, III dan IV
4. Bagaimanakah aktiviti manusia boleh menyebabkan berlakunya proses pergerakan jisim?
- Kegiatan akuakultur di kawasan paya bakau
 - Pembinaan pelabuhan perikanan pinggir laut
 - Pembinaan petempatan di kawasan cerun bukit
 - Pembajakan tanah untuk penanaman padi di kawasan delta

- Pergerakan cepat.
- Tanah berlonggok di kaki cerun.

5. Proses gerakan jisim di atas merujuk kepada
- aliran lumpur
 - gelongsaran tanah
 - kesotan tanah
 - gelongsoran tanah
6. Maklumat berikut merujuk kepada pergerakan jisim.

- Hujan lebat.
- Air bertakung di lapisan atas tanah.
- Kadar pergerakan sangat laju.
- Membawa tanah dan puing-puing batu yang halus.

Apakah jenis pergerakan tersebut?

- Aliran lumpur
- Kesotan tanah
- Gelongsoran tanah
- Glongsaran tanah

7.

- Pergerakan paling perlahan.
- Cerun landai 2° hingga 3° .

Maklumat di atas menerangkan kejadian

- kesotan tanah
 - gelongsaran tanah
 - aliran lumpur
 - gelongsoran tanah
8. Manakah kaedah yang boleh dijalankan untuk mengurangkan risiko kejadian dalam foto di bawah?

- Sungkupan plastik
 - Membina terowong
 - Melebarkan lebuh raya
 - Tanam tanaman tutup bumi
- I dan II
 - I dan IV
 - II dan III
 - I dan IV

9. Apakah kaedah yang paling sesuai untuk mengurangkan kejadian gerakan jisim bagi pertanian kekal?
- Teres bukit
 - Membina gabion
 - Penyimenan cerun
 - Membina sistem perparitan
10. Apakah kesan pemotongan cerun di kawasan tanah tinggi di Malaysia?
- Kejadian banjir
 - Peningkatan suhu
 - Kejadian gerakan jisim
 - Peningkatan kandungan humus

Bahagian B

Soalan berikut berdasarkan foto di bawah.

- a) Apakah jenis gerakan jisim dalam foto di atas ?

.....
[1 markah]

- b) Beri tiga sebab berlakunya gerakan jisim tersebut.

i)

ii)

iii)

[3 markah]

c) Nyatakan tiga kesan kejadian tersebut terhadap manusia dan alam sekitar.

i)

ii)

iii)

[3 markah]

d) Nyatakan tiga langkah untuk mengatasi kejadian tersebut.

i)

ii)

iii)

[3 markah]

SKEMA JAWAPAN LATIHAN GEOGRAFI FIZIKAL TINGKATAN 4
BAB 8 : PROSES DAN KESAN PERGERAKAN JISIM

OBJEKTIF

1. D	2. A	3. B	4. C	5. D
6. A	7. A	8. B	9. A	10. C

BAHAGIAN B

a) Tanah runtuh

b) 3 sebab berlakunya gerakan jisim tersebut:-

- i) Kawasan cerun curam
- ii) Kurang tumbuhan
- iii) Hujan lebat
- iv) Kegiatan pertanian pindah
- v) Aktiviti pembinaan di lereng bukit
- vi) Perlombongan kuari

(mana-mana 3 jawapan)

c) 3 kesan kejadian tersebut terhadap manusia dan alam sekitar:-

i)

(mana-mana 3 jawapan)

d) 3 langkah mengatasi kejadian tersebut:-

- i) Membina benteng
- ii) Penanaman tutup bumi
- iii) Sungkup plastik
- iv) Bina sistem perparitan
- v) Kempen kesedaran alam sekitar
- vi) Penguatkuasaan undang-undang
- vii) Pendidikan alam sekitar

(mana-mana 3 jawapan)

GEOGRAFI FIZIKAL TINGKATAN 4

BAB 9 : PEMBENTUKAN DAN KELESTARIAN SUNGAI

9.1 PEMBENTUKAN SUNGAI

1. **Air hujan** – Air larian.
2. **Air bawah tanah** – Batuan telap air terletak di atas batuan tidak telap air.
3. **Glasier** – Cair pada musim panas akan membentuk sungai.

Profil sungai dikelaskan kepada 3 peringkat iaitu **hulu, tengah dan hilir**.

9.2 TINDAKAN AIR SUNGAI MELALUI HAKISAN, PENGANGKUTAN DAN PEMENDAPAN

1. **Cara hakisan sungai** - Hidraul / Geseran / Lagaan / Larutan
2. **Tindakan air sungai melalui pengangkutan** - Seretan / Lompatan / Apungan / Larutan
3. **Tindakan air sungai melalui pemendapan** - Perubahan cerun / Pertembungan antara arus sungai dan arus laut / Perubahan alur sungai / Terdapat halangan.

9.3 BENTUK MUKA BUMI AKIBAT TINDAKAN AIR SUNGAI DI PERINGKAT HULU, TENGAH DAN HILIR

2. Tindakan air sungai peringkat hulu sungai: a) Lurah V – Sempit dan tebingnya yang curam. • Tindakan hakisan menegak terhadap alur sungai membentuk lurah V yang sempit dan tebingnya yang curam. • Contoh : Grand Canyon (Amerika Syarikat), Hulu Sungai Ganges, India. b) Air Terjun – Mempunyai lapisan batuan keras dan lembut tersusun secara mendatar. • Tindakan hidraul sungai mampu mencungkil lapisan batuan lembut. • Contoh : Air Terjun Maliau Basin, Tawau; Air Terjun Iguazu, Brazil. c) Jeram – Batuan kasar dan batuan lembut tersusun secara menegak serta berselang – seli. • Contoh : Sg Sedim, Kulim (Kedah); Sg. Pacuare (Costa Rica). d) Lubuk Pusing – Lekukan di dasar sungai terutamanya terdapat di dasar air terjun. • Aliran air sungai yang deras dan berpusar bertindak menghakis dan memperdalamkan rekahan. • Contoh : Telaga Tujuh, Pulau Langkawi.	3. Tindakan air sungai peringkat tengah sungai: a) Lurah bentuk U – Kawasan lurah sungai semakin melebar berbanding dengan kawasan hulu. b) Likuan sungai – Sungai akan menghakis kawasan batuan lembut. c) Susuh bukit berpanca – Bahagian sisi bukit atau kaki gunung yang menonjol keluar secara berselang seli antara batuan keras dengan lembut. • Contoh : Black River Valley (Vietnam) 4. Tindakan air sungai peringkat hilir sungai : a) Likuan terpenggal dan tasik ladam – Proses pemendapan dan hakisan berterusan disebabkan likuan sungai terpisah dari alur sungai. • Contoh : Sungai Padas, Sabah. b) Dataran banjir – kejadian banjir yang berulang meyebabkan bahan yang dimendapkan bertambah dan membentuk suatu dataran yang luas dan lebar. c) Tetambak – bahan-bahan yang dimendapkan di belakang tebing sungai akan membentuk timbunan. d) Delta – apabila timbunan bahan mendak berlaku secara meluas di muara sungai. • Contoh : Delta Sungai Nil (Mesir).

9.4 PUNCA KEMEROSOTAN KUALITI AIR SUNGAI	9.5 USAHA – USAHA YANG BOLEH DILAKSANAKAN UNTUK MELESTARIKAN SUNGAI
<p>1. Indikator pencemaran air terbahagi kepada 3:</p> <p>a) Fizikal – Suhu, warna, rasa, bau, jumlah pepejal terampai, kekeruhan, jumlah pepejal terlarut dan kemasinan.</p> <p>b) Kimia – Oksigen terlarut, permintaan oksigen biokimia, permintaan oksigen kimia, pengukuhan, keasidan dan nitrogen – Ammonia.</p> <p>c) Biologi – Koliform dan mikroorganisma.</p> <p>2. Aktiviti yang menyebabkan kemerosotan kualiti air:</p> <p>a) Perindustrian – pembuangan sisa kimia daripada industri.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contoh : pencemaran Sungai Kim Kim, Pasir Gudang (Johor). <p>b) Pertanian – penggunaan baja kimia dan racun serangga tanpa kawalan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contoh : Sungai Bertam, Cameron Highlands (Pahang). <p>c) Perlombongan – Aktiviti perlombongan sebabkan sungai berkelodak, berlumpur dan warna air sungai menjadi keruh.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contoh : Sungai Balok (Pahang) – Perlombongan Bauksit. <p>d) Penternakan – sisa temakan di buang ke dalam sungai tanpa dirawat.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contoh : Sungai Tuang, Masjid Tanah (Melaka) – pembuangan sisa penternakan khinzir. <p>e) Urbanisasi – Proses urbanisasi menyebabkan pertambahan pembuangan sisa domestik.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contoh: Sungai Pinang (Pulau Pinang). <p>f) Pembangunan tanah – Aktiviti pembangunan tanah menyebabkan debu dan kelodak tanah dialirkan ke sungai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contoh : Sungai Raja Hitam, Manjung (Perak). 	<p>1. Penguatkuasaan undang-undang – Dilaksanakan oleh Jabatan Alam Sekitar (JAS) di bawah Akta Kualiti Alam Sekitar 1974.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contoh : mengenakan denda dan kompaun yang tinggi. <p>2. Perangkap sampah – Menapis sisa sampah yang dihanyutkan sampah boleh dikumpul secara teratur dan sistematik.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contoh : perangkap sampah di pasang di Sungai Klang (Selangor). <p>3. Rawatan sumber air sungai – Perlu dirawat sebelum digunakan sebagai sumber minuman.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contoh : pihak kerajaan bekerjasama dengan pihak swasta merawat sumber air Sungai Kim Kim, Pasir Gudang (Johor). <p>4. Kempen kesedaran alam sekitar – Memberikan kesedaran kepada masyarakat tentang kepentingan sungai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contoh : Kempen “Cintailah Sungai Kita” dilancarkan oleh JPS – 1993. <p>5. Pendidikan alam sekitar – Penjagaan alam sekitar diterapkan dalam sistem pendidikan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contoh : Mata Pelajaran Geografi. <p>6. Penyelidikan dan Pembangunan (RnD) – Dipergiatkan oleh penyelidik agensi kerajaan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contoh : penghasilan produk kenderaan “Ocean Clean Up”.

LATIHAN GEOGRAFI FIZIKAL TINGKATAN 4
BAB 9 : PEMBENTUKAN DAN KELESTARIAN
SUNGAI

10 soalan objektif.

- Apakah bentuk muka bumi yang terhasil daripada proses hakisan sungai?
 A Delta
 B Lurah U
 C Jeram
 D Tetambak
- Bagaimanakah proses pengangkutan sungai bagi mengangkut kelodak?
 A Lagaan
 B Seretan
 C Golekan
 D Ampaian
- Apakah bentuk muka bumi yang terbentuk di peringkat tengah sungai?
 A Delta
 B Tasik ladam
 C Lubuk pusuar
 D Susub bukit berpanca
- Antara berikut yang manakah merupakan cara – cara tindakan pengangkutan sungai?
 I Geseran
 II Seretan
 III Larutan
 IV Hidraul
 A I dan II
 B I dan IV
 C II dan III
 D III dan IV
- Bagaimanakah bahan yang halus dan ringan diangkut oleh aliran sungai?
 A Ampaian
 B Larutan
 C Golekan
 D Seretan
- Bentuk muka bumi yang terbentuk hasil daripada pemendapan air sungai ialah
 I Jeram
 II Delta
 III Tasik Ladam
 IV Likuan terpenggal
 A I, II dan III
 B I, II dan IV
 C I, III dan IV
 D II, III dan IV

- Apakah proses yang terlibat dengan bentuk muka bumi di bawah?

- Jeram
- Air terjun
- Lubuk pusuar

Pengkarbonan
 Hakisan sungai
 Pemendapan sungai
 Pengangkutan sungai

- Antara berikut yang manakah merupakan indikator pencemaran air dari segi fizikal?
 A Nilai keasidan
 B Perubahan warna
 C Kehadiran plankton
 D Kehadiran bahan organik
- Apakah aktiviti yang menyebabkan kemerosotan kualiti air?
 I Pertanian
 II Pelancongan
 III Urbanisasi
 IV Perlombongan
 I, II dan III
 I, II dan IV
 I, III dan IV
 II, III dan IV
- Antara yang berikut, foto yang manakah menunjukkan bentuk muka bumi tindakan sungai di bahagian hulu?

Bahagian B

1.

Foto 1 : <https://barigambar.blogspot.com/2019/12/paling-populer-29-lakaran-lukisan.html>

a) Apakah bentuk muka bumi yang terdapat dalam foto di atas?

..... [1 markah]

b) Di peringkat sungai manakah terdapatnya bentuk muka bumi tersebut?

..... [1 markah]

c) Nyatakan **dua** kaedah bagaimana sungai mengangkut beban hakisan sehingga menghasilkan bentuk muka bumi di dalam foto di atas.

i)

ii)

[2 markah]

d) Berdasarkan gambar di atas, cadangkan langkah – langkah pengurusan sumber yang berkesan untuk mengekalkan penggunaannya pada masa depan?

.....

[6 markah]

Esei

1. a) Berdasarkan contoh yang sesuai, jelaskan tentang pembentukan bentuk muka bumi akibat tindakan air sungai di peringkat hulu sungai.

[4 markah]

Air Sungai Belatop semakin tercemar

Oleh AIMUNI TUAN LAH

GUA MUSANG – Kira-kira 2,000 penduduk Orang Asli yang tinggal di Tanah Tinggi Lojing di sini hilang sumber makanan dan pendapatan apabila ikan air tawar di Sungai Belatop semakin berkurangan.

Penghulu Orang Asli Kampung Brooke Lama, Rian Bujang berkata, air Sungai Belatop bukan sahaja keruh malah tercemar dipercayai kesan daripada aktiviti penerokaan tanah kebun di Tanah Tinggi Lojing.

Katanya, mereka percaya Sungai Belatop mengalami pencemaran yang serius berikutan penemuan banyak ikan mati selain sukar mendapat bekalan ikan sungai ketika ini.

"Sekal lebih 30 tahun lalu, sungai ini menjadi lubang rezeki bagi penduduk untuk menangkap ikan seperti kelah, sebarau, lampam, baung, patin dan kaloi.

"Sebelum ini, penduduk telah membina rakit buluh untuk menangkap ikan sungai, namun kini aktiviti itu sudah tidak dilakukan," katanya ketika ditemui

RIAN menunjukkan kualiti air Sungai Belatop di Tanah Tinggi Lojing, Gua Musang yang kotor sehingga menjejaskan sumber makanan penduduk.

Kosmo di sini semalam.

Rian berkata, penduduk juga sudah tidak menggunakan sungai berkenaan untuk keperluan harian termasuk mandi dan membasuh pakaian kerana kualiti air yang sangat kotor.

Katanya, ibu bapa etnik Orang Asli di kawasan itu juga sudah tidak membenarkan anak mereka mandi di Sungai Belatop kerana sebelum ini kulit mereka menjadi gatal dan kemerah-merahan.

Seorang penduduk Orang Asli, Abu Along 50, berkata, sebelum ini, dia pernah memperoleh pendapatan hasil tangkapan ikan sungai sekitar RM100 sehari.

"Saya telah berhenti melakukan kerja itu apabila sering kali pulang ke rumah dengan pukat kosong," katanya.

Sumber 1 : Kosmo, 20 Sept 2020

- b) Berdasarkan sumber 1 di atas, huraikan punca yang menyebabkan berlakunya kemerosotan kualiti air sungai di Malaysia? [6 markah]
- c) Jelaskan kesan – kesan pencemaran sungai terhadap alam sekitar dan manusia. [4 markah]
- d) Huraikan usaha yang boleh dilaksanakan untuk melestarikan sungai – sungai di Malaysia demi kesejahteraan hidup pada masa hadapan. [6 markah]

SKEMA JAWAPAN LATIHAN GEOGRAFI FIZIKAL TINGKATAN 4
BAB 9 : PEMBENTUKAN DAN KELESTARIAN SUNGAI

OBJEKTIF

1. C	2. D	3. D	4. C	5. A
6. D	7. B	8. B	9. C	10. C

BAHAGIAN B

1. a) Air terjun

b) Hulu sungai

c) F1 hidraul
 F2 geseran
 F3 Lagaan
 F4 Larutan

d) F1 penguatkuasaan undang – undang
 F2 kempen kesedaran alam sekitar / cintai sungai
 F3 pendidikan alam sekitar
 F4 merawat semula sumber air
 F5 mengekalkan kawasan tadahan air
 F6 mewartakan sebagai tapak eko pelancongan
 F7 mewartakan hutan simpan / taman negara

ESEI

1. (a) F1 Lurah V

H1 Tindakan hakisan menegak terhadap alur sungai membentuk lurah V yang sempit dan tebingnya yang curam.

F2 Air terjun

H2 Tindakan hidraul sungai mampu mencungkil lapisan batuan lembut.

F3 Jeram

H3 Batuan kasar dan batuan lembut tersusun secara menegak serta berselang seli

F4 Lubuk pusar

H4 Aliran air sungai yang deras dan berpusar bertindak menghakis dan memperdalamkan rekahan.

(b) F1 Aktiviti pertanian

H1 penggunaan baja kimia dan racun serangga tanpa kawalan

C1 Sungai Bertam, Cameron Highlands (Pahang)

F2 Aktiviti Perindustrian

H2 pembuangan sisa kimia daripada industri

C2 pencemaran Sungai Kim Kim, Pasir Gudang (Johor)

F3 Aktiviti Penternakan

H3 sisa ternakan di buang ke dalam sungai tanpa dirawat

C3 Sungai Tuang, Masjid Tanah (Melaka) – pembuangan sisa penternakan khinzir.

F4 Aktiviti Pembalakan
 H4 mendapan / lumpur masuk ke dalam air
 C4 sungai menjadi keruh

- (c) F1 mengancam habitat hidupan akuatik
 F2 pembiakan hidupan akuatik akan terjejas
 F3 kepupusan habitat akuatik
 F4 menjejaskan kesihatan penduduk
 F5 air tercemar akan membawa penyakit
 F6 menjejaskan pendapatan nelayan kerana kematian ikan
- (d) F1 penguatkuasaan undang – undang dilaksanakan
 H1 melalui Akta Kualiti Alam Sekitar 1974
 C1 dengan mengenakan denda atau bayaran kompaun yang tinggi
- F2 memasang alat perangkap sampah
 H2 menapis sisa sampah yang dihanyutkan
 C2 perangkap sampah di pasang di Sungai Klang (Selangor)
- F3 rawatan sumber air sungai
 H3 sebelum digunakan sebagai sumber minuman
 C3 Sungai Kim Kim, Pasir Gudang (Johor)
- F4 kempen kesedaran alam sekitar
 H4 memberikan kesedaran kepada masyarakat
 C4 kempen "Cintailah Sungai Kita"
- F5 pendidikan alam sekitar
 H3 penjagaan alam sekitar diterapkan dalam sistem pendidikan
 C3 Mata Pelajaran Geografi
- F4 Penyelidikan dan Pembangunan (RnD)
 H4 perlu dipergiatkan oleh penyelidik agensi kerajaan
 C4 penghasilan produk kenderaan "Ocean Clean Up"

GEOGRAFI FIZIKAL TINGKATAN 4
BAB 10 : TINDAKAN OMBAK DI PINGGIR PANTAI

A. Jenis-jenis ombak: Ombak pembina dan ombak pembinasa

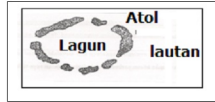
B. Tindakan Ombak Melalui Proses Hakisan, Pengangkutan dan Pemendapan

- I. Proses hakisan – tindakan hidraul/ kikisan dan lelasan / lagan dan larutan
- II. Proses pengangkutan – hanyutan pesisir pantai / golean / lompatan / apungan
- III. Proses pemendapan – jenis ombak / beban sedimen / keadaan garis pesisir / tenaga ombak

C. Bentuk Muka Bumi Akibat Tindakan Ombak di Pinggir Pantai:

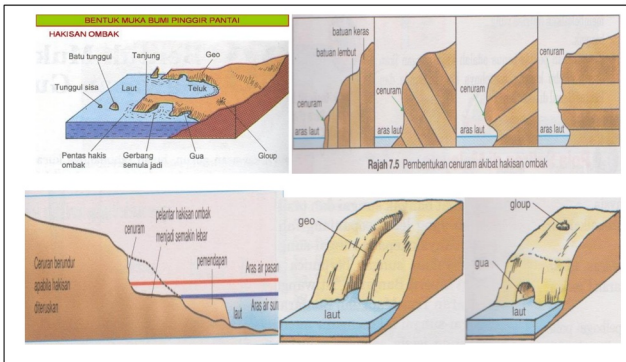
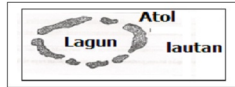
I. Bentuk muka bumi hakisan ombak :-

- Cenuram dan teres hakisan ombak
- Teluk & tanjung
- Gloup / Lohong ombak
- Geo /anak teluk
- Gua /gerbang laut / batu tunggul / tunggul sisa

II. Bentuk muka bumi pemendapan ombak :-

- Pantai
- Lagun
- Beting pasir
- Tombolo
- Anak tanjung / tetanjung

D. Kesan Kegiatan Manusia di Kawasan Pinggir Pantai

- I. Kemusnahan zon penamparan – ekosistem paya bakau musnah akibat penambakan laut & projek akuakultur
- II. Hakisan pinggir pantai – berlaku kerana pembinaan infrastruktur seperti pelabuhan dan jeti
- III. Pencemaran laut – tumpahan minyak dan pembuangan sisa minyak
- IV. Perubahan landskap – dijadikan kawasan pembangunan dan kawasan penternakan undang
- V. Gangguan rantaian makanan – penambakan laut menyebabkan habitat dan hidupan laut musnah
- VI. Perubahan geomorfologi pinggir pantai – pemendapan sedimen daripada projek penambakan laut

E. Usaha-usaha Pemeliharaan dan Pemuliharaan di Kawasan Pinggir Pantai

- I. Pemeliharaan kawasan pinggir pantai
 - Penguatkuasaan undang-undang – Akta Perhutanan Negara 1982 lesen diperlukan bagi mengeluarkan hasil hutan.
 - Pendidikan alam sekitar – Diberi secara formal kepada murid menerusi mata pelajaran Geografi di sekolah.
 - Kempen kesedaran alam sekitar – Memupuk kesedaran untuk mencintai alam sekitar seperti Kempen Kesedaran Penanaman Pokok Bakau.
- II. Pemuliharaan kawasan pinggir pantai
 - Penanaman pokok bakau – Akar pokok bakau berperanan menahan pinggir pantai daripada hakisan ombak.
 - Benteng pemecah ombak – Memecahkan ombak yang menghempas pinggir pantai terutama ombak pembina.
 - Tembok konkrit – Binaan yang keras dapat mengurangkan kadar hakisan.
 - Guni pasir – Bersifat sementara bagi mengurangkan hakisan.
 - R&D – Melalukan penyelidikan berkaitan pokok bakau.

Jelaskan Kesan Kegiatan Manusia kepada pinggir pantai

Kesan	Huraian dan contoh
Kemusnahan zon penamparan	
Pencemaran air laut	
Perubahan landskap	
Hakisan pantai	
Rantaian makanan terjejas	
Perubahan geomorfologi pantai	

Huraikan langkah pemeliharaan dan pemuliharaan pinggir pantai

Langkah pemeliharaan pinggir pantai	
Langkah	Huraian dan contoh
1. Penguatkuasaan undang-undang	
2. Pendidikan alam sekitar	
3. Kempen kesedaran alam sekitar	

Langkah pemuliharaan pinggir pantai	
Langkah	Huraian dan contoh
1. Penanaman pokok bakau	
2. Membina benteng pemecah ombak	
3. Membina tembok konkrit	

Kesan kegiatan manusia kepada pinggir pantai

- Kemusnahan zon penampungan – pokok bakau - disebabkan penambakan laut/tebus guna - zon penampungan bertindak menghalang ombak besar ke pantai. Contoh – Kawasan hutan Paya Penaga P.Pinang
- Pencemaran air laut – kerana tumpahan minyak – hidupan akuatik terjejas – terumbu karang musnah – contoh Teluk Mexico pada 2010
- Perubahan lanskap – kawasan pantai berubah menjadi kawasan peternakan udang –Pantai Remis Perak
- Hakisan pantai – pembinaan pelabuhan –penebangan pokok bakau – tanah tidak stabil
- Rantainya makanan terjejas – penambakan laut – habitat hidupan laut terjejas – Cth Bagan Jermal P.Pinang
- Perubahan geomorfologi – penambakan laut – menggorek pasir - perubahan kawasan pantai

Langkah Memelihara dan memulihara pinggir pantai

Langkah Memelihara dan memulihara pinggir pantai	
Pemeliharaan	Pemuliharaan
F - Penguatkuasaan undang-undang - Mendenda /Menghukum – Akta Kualiti Alam Sekitar - Perhilitan/Jabatan Laut	F - Menanam pokok bakau - Akar pokok mencengkam tanah dan memerangkap sedimen - Penanaman bakau di Sg Tiram Perak
F - Pendidikan alam sekitar - Pendidikan peringkat sekolah ke IPTA - Subjek Geografi dan Sains	F- Bina benteng pemecah Ombak - Menghalang ombak pembinasa – ombak menjadi perlahan - Kuala Terengganu
F - Kempen kesedaran alam sekitar - Kesedaran kepada masyarakat - Cintailah Laut Kita/ Kempen Penaman Pokok Bakau	F - Membina tembok kongkrit - Binaan keras dan kekal - simen dan kongkrit/timbunan batu

LATIHAN GEOGRAFI FIZIKAL TINGKATAN 4
BAB 10 : TINDAKAN OMBAK DI PINGGIR PANTAI

7 Soalan objektif.

1. Mengapakah penggunaan tukun tiruan digalakkan di perairan Malaysia?
- Mengurangkan hakisan pinggir laut
 - Meningkatkan kegiatan pelancongan
 - Mengatasi masalah pencemaran laut
 - Menyediakan tempat pembiakan ikan

2. Apakah kepentingan perairan Selat Melaka kepada Malaysia?

- Sumber protein
- Sumber mineral
- Bekalan air minuman
- Kawasan pelancongan

- I dan II
- I dan IV
- II dan III
- III dan IV

3. Apakah langkah yang boleh diambil untuk mengekalkan keadaan alam sekitar seperti Foto 1 di bawah?

Foto 1

- Menambak laut
- Mewartakan taman laut
- Menggalakkan aktiviti akuakultur
- Membina benteng pemecah ombak

4. Apakah langkah yang boleh diambil untuk mengawal hakisan pantai?

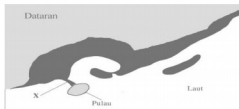
- Mewartakan taman laut
- Mendalamkan pinggir laut
- Membina benteng pemecah ombak
- Mengekalkan kawasan hutan bakau

- I dan II
- I dan IV
- II dan III
- III dan IV

5. Apakah potensi tindakan ombak di Malaysia?

- Kegiatan perikanan
- Kegiatan pelancongan
- Sumber tenaga
- Sumber mineral

6. Foto 2 di bawah merupakan bentuk muka bumi tindakan ombak. X ialah

Foto 2

- beting pasir
- lagun
- teluk
- tombolo

7. Bentuk muka bumi tindakan ombak bertanda Y dikenali sebagai

Foto 3

- gua
- gerbang laut
- batu tunggul
- tunggul sisa

SKEMA JAWAPAN LATIHAN GEOGRAFI
FIZIKAL TINGKATAN 4
BAB 11 : TINDAKAN OMBAK DI PINGGIR
PANTAI

- D
- A
- B
- D
- C
- D
- C

GEOGRAFI MANUSIA TINGKATAN 4

BAB 11 : TABURAN PENDUDUK DUNIA

11.1 Konsep Taburan Penduduk

- Taburan penduduk bermaksud sebaran penduduk di permukaan bumi.
- Taburan penduduk terbahagi kepada tiga iaitu :

Taburan Penduduk		
<i>Jarang</i>	<i>Sederhana</i>	<i>Padat</i>
Jumlah penduduk kurang 50 orang sekilometer persegi	Jumlah penduduk 50 – 200 orang sekilometer persegi	Jumlah penduduk melebihi 200 orang sekilometer persegi

- Formula Kepadatan Penduduk :

$$\text{Kepadatan Penduduk} : \frac{\text{Jumlah penduduk(orang)}}{\text{Luas kawasan (km}^2\text{)}}$$

Kepadatan penduduk bagi beberapa negeri di Malaysia.

Negeri	Keluasan (km ²)	Jumlah Penduduk (orang)	Kepadatan (orang / km ²)	Taburan Penduduk
Sarawak	124 450	2 420 009	19	Jarang
Negeri Sembilan	6 686	997 071	149	Sederhana
WP Kuala Lumpur	243	1 627 172	6 696	Padat

11.2 Taburan Penduduk Padat, Sederhana Dan Jarang Di Dunia

- Taburan penduduk dunia tidak sekata.

Penduduk Padat	Penduduk Sederhana	Penduduk Jarang
<p>Kawasan Perindustrian</p> <ul style="list-style-type: none"> • Shah Alam, Selangor • New York, Amerika Syarikat 	<p>Kawasan Tanah Tinggi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dataran Tinggi Korat, Thailand • Mount Popa, Myanmar 	<p>Kawasan Kutub</p> <ul style="list-style-type: none"> • Artik, Antartika • Greenland
<p>Kawasan Pertanian</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lembangan Indus–Ganges, India • Lembangan Nil, Mesir 	<p>Kawasan Pertanian & Penternakan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Steppe, Rusia • Praire, Kanada 	<p>Kawasan Gurun Panas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gurun Sahara, Afrika Utara • Gurun Atacama, Amerika Selatan
<p>Kawasan Bandar Utama</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tokyo, Jepun • Jakarta, Indonesia 	<p>Kawasan Pembalakan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hutan taiga, Rusia • Hutan pokok tirus, Kanada 	<p>Kawasan Hutan Hujan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amazon, Amerika Selatan

11.3 Faktor-Faktor Yang Mempengaruhi Taburan Penduduk Di Dunia

FAKTOR FIZIKAL

BENTUK MUKA BUMI	PADAT	<ul style="list-style-type: none"> • Tanah Pamah • Tanah Rata 	<ul style="list-style-type: none"> • Lembangan Hwang Ho, China • Tanah Pamah St. Lawrence, Amerika Utara
	JARANG	<ul style="list-style-type: none"> • Tanah Tinggi • Paya • Hutan Tebal 	<ul style="list-style-type: none"> • Banjaran Himalaya • Lembangan Congo, Afrika
IKLIM	PADAT / SEDERHANA	<ul style="list-style-type: none"> • Iklim panas dan lembap 	<ul style="list-style-type: none"> • Hujan, suhu dan kelembapan udara - Menggalakkan aktiviti pertanian. • Kawasan Asia
	JARANG	<ul style="list-style-type: none"> • Iklim Tundra • Gurun 	<ul style="list-style-type: none"> • Suhu yang melampau tidak sesuai didiami • Kawasan Tundra dan Gurun
TANIH	PADAT	<ul style="list-style-type: none"> • Tanah aluvium • Tanah lava bes 	<ul style="list-style-type: none"> • Tanah subur • Sesuai untuk aktiviti pertanian • Pulau Jawa, Indonesia
	JARANG	<ul style="list-style-type: none"> • Tanah podzol 	<ul style="list-style-type: none"> • Tanah bersalji • Tidak sesuai untuk pertanian • Siberia, Rusia
SALIRAN	PADAT	<ul style="list-style-type: none"> • Saliran baik 	<ul style="list-style-type: none"> • Lembangan St. Lawrence, Kanada
	JARANG	<ul style="list-style-type: none"> • Gersang 	<ul style="list-style-type: none"> • Gurun Thar, India

FAKTOR MANUSIA

EKONOMI	PADAT	<ul style="list-style-type: none"> • Kawasan Perindustrian • Kawasan Pertanian 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuzbas, Rusia • Jawa Tengah, Indonesia
	JARANG	<ul style="list-style-type: none"> • Kegiatan Ekonomi Primitif (Pertanian pindah, memburu, mengumpul hasil hutan) 	<ul style="list-style-type: none"> • Banjaran • Pedalaman
SOSIAL	PADAT	<p><i>Kemudahan Sosial Lengkap & Modern</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sistem pengangkutan, hospital, sekolah • Pendidikan tinggi - Universiti 	<ul style="list-style-type: none"> • New York, Amerika Syarikat • Paris, Perancis
GOVERNAN	PADAT	Pembinaan Bandar Baharu	<ul style="list-style-type: none"> • New Delhi, India • Washington DC, Amerika Syarikat
		Pembinaan Kawasan Perindustrian	<ul style="list-style-type: none"> • Shah Alam, Selangor
	JARANG / SEDERHANA	<p><i>Program Transmigrasi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Memindahkan penduduk padat ke kawasan lain. 	<ul style="list-style-type: none"> • Penduduk Pulau Jawa dipindahkan ke Sumatera, Kalimantan.

11.4 Kesan Taburan Penduduk Padat Dan Jarang Di Dunia

KESAN TABURAN PENDUDUK PADAT

1. Persaingan Guna Tanah

- Kepadatan penduduk padat di bandar menyebabkan persaingan guna tanah
- Kegunaan tanah untuk tujuan petempatan, perindustrian, perniagaan
- Menyebabkan saiz tanah mengecil dan kos tanah meningkat
- Contoh : Pembinaan petempatan di kawasan pertanian di China kerana penduduk padat

2. Masalah Kemiskinan

- Masalah pengangguran, kemiskinan bandar dan taraf hidup rendah
- Sumber ekonomi dan peluang pekerjaan terhad berbanding penduduk yang ramai
- Contoh : Siem Reap, Kemboja

3. Pencemaran Sumber Alam

- Pencemaran udara, air dan bau di kawasan penduduk padat
- Contoh : Pencemaran Sungai Ganges, India

4. Kemosrotan Kualiti Hidup

- Kawasan setinggan di bandar yang sesak dan padat
- Memudahkan perebakan penyakit seperti taun, denggi dan malaria
- Contoh : Dhaka, Bangladesh (2019) – demam denggi menyebabkan kematian yang tinggi

5. Memperluaskan Saiz Pasaran Domestik

- Penduduk padat membantu pasaran domestic dan menarik pelabur luar
- Contoh : China – penduduk padat meningkatkan pasaran barangan tempatan

KESAN TABURAN PENDUDUK JARANG

1. Sumber Alam Terpelihara

- Kawasan penduduk jarang memelihara sumber alam kerana tidak dibangunkan sepenuhnya.
- Pemilikan tanah penduduk lebih luas
- Contoh : Bhutan

2. Perkembangan Ekonomi Yang Perlahan

- Kawasan penduduk jarang menyebabkan tenaga kerja dan saiz pasaran kecil
- Pendapatan perkapita rendah hasil dari ekonomi tradisional seperti pertanian, penternakan dan perikanan
- Contoh : Mauritania

3. Infrastruktur Terhad

- Pembangunan infrastruktur terhad kerana kekurangan tenaga kerja dan kepakaran
- Contoh : Republik Palau di Asia Pasifik tidak dapat menubuhkan universiti kerana jumlah penduduk terlalu sedikit iaitu lebih kurang 25 orang.

LATIHAN GEOGRAFI FIZIKAL TINGKATAN 4

BAB 11 : TABURAN PENDUDUK DUNIA

10 Soalan objektif.

1. Berapakah kepadatan penduduk bagi negara Z?

<p>Negara Z</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jumlah keluasan 1 500 km • Jumlah penduduk 5 900 700 orang
--

- A 3 934 orang / km
 B 1 500 orang / km
 C 700 orang / km
 D 250 orang / km
2. Apakah faktor fizikal yang mempengaruhi taburan penduduk padat bagi kawasan di bawah

<ul style="list-style-type: none"> • Lembangan St. Lawrence, Kanada
--

- A Bentuk muka bumi
 B Perindustrian
 C Governan
 D Saliran
3. Taburan penduduk di Singapura ialah
- A Berselerak
 B Berpusat
 C Jarang
 D Padat
4. Gurun Sahara, Afrika mempunyai taburan penduduk jarang di sebabkan oleh faktor
- A Iklim
 B Tanah
 C Saliran
 D Governan

5. Kawasan lain yang mempunyai taburan penduduk antara 50 hingga 200 orang sekilometer persegi ialah

- A Amazon, Amerika Selatan
 B Mount Popa, Myanmar
 C Pulau Jawa, Indonesia
 D Lembangan Nil, Mesir

6. Aktiviti ekonomi yang dikaitkan dengan kawasan berpenduduk jarang ialah

- A Pertanian
 B Perindustrian
 C Pemburuan
 D Perdagangan

7. Bagaimanakah faktor governan dapat mengawal kepadatan penduduk padat di sesuatu kawasan?

- A Program transmigrasi
 B Mengurangkan peluang pekerjaan
 C Menghapuskan kawasan setinggan
 D Melengkapkan kemudahan infrastruktur

8. Apakah kesan positif taburan penduduk padat?

- A Persaingan guna tanah
 B Peningkatan taraf hidup
 C Pencemaran sumber alam
 D Peningkatan pasaran domestik

9. Apakah kesan taburan penduduk jarang dari sudut pembangunan ekonomi sesuatu kawasan?

- A Saiz pasaran meningkat
 B Saiz pasaran yang kecil
 C Sumber alam dapat dibangunkan
 D Kemudahan infrastruktur kurang

10. Kesan taburan penduduk padat terhadap alam sekitar ialah

- A Pencemaran air
 B Infrastruktur terhad
 C Kemiskinan meningkat
 D Kualiti hidup merosot

Bahagian B

- a) Nyatakan faktor-faktor fizikal yang menyebabkan sesetengah kawasan di dunia mempunyai taburan penduduk yang jarang? [4 markah]
- b) i) Terangkan kesan kependudukan di negara yang mempunyai kurang penduduk. [6 markah]
 ii) Cadangkan langkah-langkah bagi mengatasi masalah kependudukan di negara kurang penduduk. [4 markah]
- c) Huraikan faktor-faktor yang mempengaruhi kepadatan penduduk di Lembah Klang. [6 markah]

SKEMA JAWAPAN LATIHAN GEOGRAFI MANUSIA TINGKATAN 4
BAB 11 : TABURAN PENDUDUK DUNIA

OBJEKTIF

1. A	2. D	3. D	4. A	5. B
6. C	7. A	8. D	9. B	10. A

BAHAGIAN B

- a) - Bentuk muka bumi
 - Kawasan tanah tinggi dan berpaya
 - Iklim
 - Iklim sejuk melampau / iklim tundra
 - Iklim gurun yang panas
 - Tanah
 - Tanah tidak subur
 - Tanah podzol sentiasa diliputi salji
 - Saliran
 - Kawasan gersang

[4 markah]

- b) i) - Kekurangan tenaga buruh
 - Kos / upah buruh tinggi
 - Penderiaan sumber alam terhad
 - Pasaran tempatan terhad
 - kemudahan asas mencukupi
 - Taraf hidup tinggi
 - Taraf pendidikan tinggi
 - Kadar pengangguran rendah
 - Teknologi tinggi
 - Kos menyediakan kemudahan orang tua tinggi

[6 markah]

- ii) - Mengimport buruh asing
 - Guna jentera / teknologi
 - Tingkatkan kemahiran / kepakaran
 - Memperluaskan pasaran antarabangsa
 - Meningkatkan kadar kelahiran
 - Guna jentera / teknologi
 - Tingkatkan kemahiran / kepakaran
 - Kemudahan insentif keluarga besar / potongan cukai
 - Melanjutkan usia bersara

[4 markah]

- c) - Tumpuan bandar-bandar besar
 - Pusat pentadbiran
 - Bandaraya Kuala Lumpur
 - Kawasan perindustrian
 - Petaling Jaya / Shah Alam
 - Banyak peluang pekerjaan
 - Sektor awam / swasta / perindustrian / pemiagaan
 - Menarik migrasi penduduk
 - Mendapatkan peluang pekerjaan
 - Pusat perdagangan / pemiagaan

- Mid Valley / Sunway Pyramid
- Faktor sejarah awal
- Dimajukan oleh British
- Bentuk muka bumi pamah / rata
- Tumpuan pusat pengajian tinggi
- IPTA / IPTS
- Universiti Kebangsaan Malaysia / Universiti Malaya
- Tumpuan pusat perkhidmatan
- Bank / syarikat kewangan / insurans
- Kemajuan pengangkutan dan perhubungan
- Pusat pelabuhan / Lapangan Terbang Antarabangsa (KLIA)
- Sumber mineral
- Kawasan perlombongan bijih timah
- Kemudahan infrastruktur lengkap
- Jalan raya / bekalan elektrik / bekalan air

[6 markah]

GEOGRAFI MANUSIA TINGKATAN 4

BAB 12 : PERTUMBUHAN PENDUDUK DUNIA

12.1 Konsep Pertumbuhan Penduduk

- Pertumbuhan penduduk merujuk kepada perubahan penduduk di sesuatu kawasan sama ada setempat, negeri atau global.
- Pertumbuhan penduduk dipengaruhi oleh kadar kelahiran, kadar kematian dan migrasi.

- **Formula pertumbuhan penduduk :**

$$\text{Pertumbuhan Penduduk} = \frac{\text{Jumlah Kelahiran} - \text{Jumlah Kematian}}{\text{Jumlah Penduduk}} \times 1000$$

$$\text{Kadar Kelahiran} = \frac{\text{Jumlah bayi yang lahir pada sesuatu tahun}}{\text{Jumlah Penduduk pada pertengahan tahun}} \times 1000$$

$$\text{Kadar Kematian} = \frac{\text{Jumlah kematian penduduk pada sesuatu tahun}}{\text{Jumlah penduduk pada pertengahan tahun}} \times 1000$$

$$\text{Kadar Pertumbuhan Semula Jadi} = \text{Peratus Kadar Kelahiran} - \text{Peratus Kadar Kematian}$$

$$\text{Migrasi Bersih} = \text{Migrasi masuk} - \text{Migrasi keluar}$$

$$\text{Kadar Pertumbuhan Penduduk} = \text{Kadar pertumbuhan semula jadi} - \text{Kadar migrasi bersih}$$

12.2 Menentukan Kadar Pertumbuhan Penduduk

Latihan

Berdasarkan maklumat di bawah, kirakan kadar pertumbuhan penduduk di Negara Z.

- Bilangan penduduk Negara Z pada tahun 2016 ialah 28 274 000 orang
- Bilangan kelahiran ialah 540 000 orang
- Bilangan kematian ialah 127 000 orang
- Migrasi masuk ialah 15 000 orang
- Migrasi keluar ialah 5 000 orang

Jawapan:

12.3 Faktor-Faktor Yang Mempengaruhi Pertumbuhan Penduduk

1. Perkahwinan

- **Perkahwinan usia muda** :
Meningkatkan kadar kelahiran kerana kesuburan wanita yang tinggi.
Contoh : Afrika
- **Perkahwinan usia lewat** :
Kadar kelahiran menurun kerana kadar kesuburan berkurangan.
Contoh : Jepun dan Britain

2. Taraf Kesihatan

- Taraf kesihatan penduduk meningkat menggalakkan pertumbuhan penduduk.
Klinik & hospital dilengkapi sistem perubatan moden mengurangkan risiko kematian bayi dan orang tua.
- Amalan pemakanan seimbang dan berkhasiat dan penjagaan kesihatan yang baik.
Meningkatkan jangka hayat dan mengurangkan kadar kematian.
- Contoh : Asia Tenggara

3. Taraf Pendidikan

- Penduduk di pedalaman mempunyai taraf pendidikan rendah.
Sukar menerima dan memahami idea perancangan keluarga.
Menyebabkan kadar kelahiran tinggi.
- Contoh : Pedalaman Indonesia, Vietnam dan Kemboja

4. Amalan Adat dan Status Quo

- **Trend negara maju** : Anak yang ramai menyekat kebebasan hidup dan kecemerlangan kerjaya mereka.
- India, Somalia dan Uganda : Anak yang ramai membantu dari segi tenaga buruh.
- Kaum Cina : Anak lelaki bakal mewarisi nama keluarga.

5. Kestabilan politik

- Kestabilan politik dalam jangka masa panjang membolehkan ekonomi negara meningkat dan penduduk bertambah.
- Contoh : Malaysia

6. Dasar Goveaman

- Malaysia : Dasar Kependudukan Negara kearah 70 juta penduduk.
Bagi menampung keperluan tenaga kerja.

7. Bencana Alam dan Peperangan

- Gempa bumi, letusan gunung berapi dan tsunami – Meragut banyak nyawa.
- Tsunami di Aceh (2004) : 100 000 nyawa terkorban.
- Peperangan di Syria.

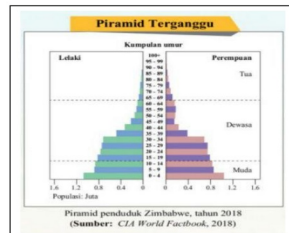
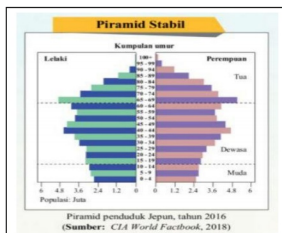
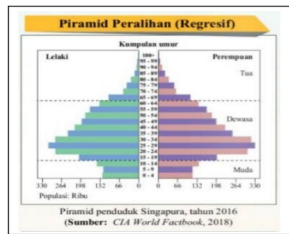
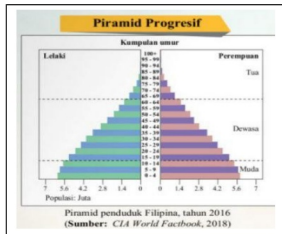
8. Migrasi

- Penduduk bertambah akibat migrasi masuk dari pelbagai negara.
- Contoh : Malaysia dan Amerika Syarikat

9. Wabak Penyakit

- Meragut nyawa secara besar-besaran.
- Contoh : Wabak Influenza A (H1N1) menyebabkan kematian yang tinggi di India pada tahun 2019

12.4 Mentafsir Struktur Dan Komposisi Penduduk Berdasarkan Piramid Penduduk

JENIS PIRAMID / PERKARA	PROGRESIF	PERALIHAN / REGRESIF	STABIL	TERGANGGU
Struktur Umur	- Golongan majoriti kumpulan 0 - 19 tahun	- Golongan majoriti golongan dewasa	- Seimbang antara muda, dewasa, tua	- Tidak seimbang. - Dewasa sedikit
Jangka Hayat	Rendah	Tinggi	Tinggi	Rendah
Kadar Kelahiran	Tinggi	Rendah	Rendah	Tinggi
Kadar Kematian	Tinggi	Rendah	Rendah	Tinggi - Peperangan & penyakit
Nisbah Jantina	Hampir sama	Perempuan > lelaki	Hampir sama	Perempuan > lelaki
Golongan Kanak-kanak	Ramai	Sedikit	Sedikit	Sederhana
Golongan Dewasa	Ramai	Ramai	Sedikit	Sedikit
Golongan Tua	Sedikit	Sedikit	Sedikit	Sedikit
Negara	Filipina & Thailand - Negara membangun	Singapura - Negara maju	Sweden & Jepun - Negara maju	Zimbabwe - Negara tidak membangun

12.5 Merumus Kesan Struktur Dan Komposisi Penduduk Kepada Pembangunan Negara

Piramid penduduk boleh menggambarkan kesan struktur dan komposisi penduduk kepada pembangunan negara.

Kesan Struktur dan Komposisi Piramid Penduduk Progresif

Golongan dewasa ramai	Menyediakan tenaga kerja banyak.
Pertumbuhan penduduk cepat	Menyediakan pasaran luas dan meningkatkan ekonomi.
Peluang pekerjaan	Kerajaan perlu sediakan lebih banyak peluang kerja kerana golongan dewasa ramai.
Kemudahan asas	Bekalan elek.trik, air, jalan raya dan hospital bagi keselesaan penduduk yang ramai

Kesan Struktur dan Komposisi Piramid Penduduk Peralihan (Progresif)

Kumpulan umur penduduk bekerja ramai	Pendapatan negara dapat ditingkatkan dan negara dapat dimajukan.
Sumber yang banyak	Negara dapat dimajukan.
Kemudahan asas	Kemudahan kesihatan dan pendidikan disediakan bagi golongan muda yang ramai.
Penduduk tua tinggi	Kemudahan perubatan dan rumah orang-orang tua disediakan.
Kadar kelahiran menurun	Masalah kekurangan tenaga kerja di masa hadapan dan perlu mengambil tenaga kerja asing.

Kesan Struktur dan Komposisi Piramid Penduduk Stabil

Kumpulan umur penduduk bekerja ramai	Pendapatan negara dapat ditingkatkan dan negara dapat dimajukan.
Taraf hidup tinggi	Pelbagai kemudahan sosial disediakan oleh kerajaan.
Bidang ekonomi	<ul style="list-style-type: none"> - Negara mempunyai pasaran yang luas. - Ekonomi dapat dimajukan hingga peringkat global. - Bidang perindustrian dan perkhidmatan. - Bidang Penyelidikan dan Pembangunan (R&D) dibangunkan.
Jangka hayat tinggi	Amalan gaya hidup bandar dan kosmopolitan.

Kesan Struktur dan Komposisi Piramid Penduduk Terganggu

Penduduk dewasa kurang	<ul style="list-style-type: none"> - Sumber ekonomi tidak dapat diusahakan sepenuhnya. - Pembangunan negara terjejas.
Penduduk kurang	<ul style="list-style-type: none"> - Masalah kekurangan tenaga kerja. - Terpaksa mengambil tenaga buruha asing.

LATIHAN GEOGRAFI MANUSIA TINGKATAN 4
BAB 12 : PERTUMBUHAN PENDUDUK DUNIA

1. Apakah ciri kependudukan bagi negara yang mengalami penduduk berlebihan?
 - A Taraf hidup rendah
 - B Jangka hayat tinggi
 - C Taraf teknologi tinggi
 - D Kemasukan buruh asing ramai
2. Apakah yang akan dialami oleh negara yang mempunyai ciri kependudukan berikut?

- Peratus penduduk muda rendah
- Peratus penduduk tua rendah

- A Tenaga kerja kurang
 - B Pendapatan per kapita kurang
 - C Keperluan pendidikan meningkat
 - D Migrasi keluar penduduk meningkat
3. Maklumat berikut adalah ciri kependudukan negara M.

- Kadar kelahiran : 2.6%
- Kadar kematian : 0.4%

Berapakah kadar pertumbuhan penduduk semula jadi negara M?

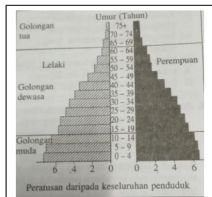
- A 1.5%
 - B 2.2%
 - C 2.6%
 - D 3.0%
4. Apakah ciri kependudukan di negara yang mengalami kurang penduduk?
 - A Jangka hayat tinggi
 - B Taraf hidup rendah
 - C Bekalan sumber terhad
 - D Peluang pekerjaan kurang
 5. Apakah langkah yang perlu diambil oleh negara yang mengalami kesan kurang penduduk?
 - A Mengambil buruh asing
 - B Meningkatkan taraf hidup
 - C Meningkatkan taraf pendidikan
 - D Menambahkan peluang pekerjaan
 6. Jadual pertumbuhan penduduk negara X.

Tahun	Peratus pertumbuhan penduduk
2000	2
2004	3
2008	4

Apakah faktor yang mempengaruhi pertumbuhan penduduk negara tersebut?

- A Emigrasi tinggi
- B Kos hidup tinggi
- C Wanita bekerjaya
- D Taraf pendidikan rendah

Soalan 7 dan 8 berdasarkan rajah di bawah.

Piramid Penduduk

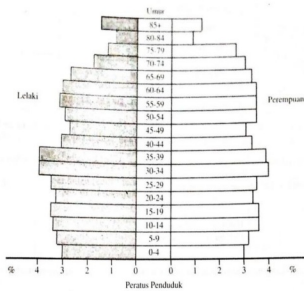
7. Apakah kesan struktur dan komposisi penduduk dalam piramid di atas terhadap pembangunan negara tersebut?
 - A Taraf kesihatan tinggi
 - B Pasaran barangan luas
 - C Peluang pekerjaan bertambah
 - D Bekalan buruh ramai di pasaran
8. Apakah ciri penduduk bagi negara yang mempunyai piramid penduduk tersebut?
 - A Jangka hayat tinggi
 - B Kadar kelahiran tinggi
 - C Kadar kematian rendah
 - D Peratus golongan tua tinggi
9. Apakah kesan terhadap negara yang mempunyai ciri kependudukan berikut?
 - Jumlah penduduk ramai
 - Sumber terhad
 - Tahap teknologi rendah
 - A Taraf kesihatan tinggi
 - B Kadar upah meningkat
 - C Kadar celik huruf tinggi
 - D Peluang pekerjaan terhad
10. Jadual di bawah menunjukkan data penduduk negara X pada tahun 2010.

- Jumlah penduduk : 2 000 orang
- Jumlah kematian : 10 orang

Berapakah kadar kematian kasar bagi negara X pada tahun 2010.

- A 2 bagi setiap 1 000 orang
- B 5 bagi setiap 1 000 orang
- C 10 bagi setiap 1 000 orang
- D 20 bagi setiap 1 000 orang

Bahagian B

Piramid Penduduk Negara X

- d) Berdasarkan piramid penduduk di atas, terangkan kaitan antara ciri pyramid dengan ciri demografi Negara X. [9 markah]
- e) i) Huraikan masalah kependudukan yang mungkin dialami oleh Negara X. [5 markah]
- ii) Cadangkan langkah-langkah bagi mengatasi masalah kependudukan di atas. [6 markah]

SKEMA JAWAPAN LATIHAN GEOGRAFI MANUSIA TINGKATAN 4
BAB 12 : PERTUMBUHAN PENDUDUK DUNIA

OBJEKTIF

1. A	2. A	3. B	4. A	5. A
6. D	7. D	8. B	9. D	10. D

BAHAGIAN B

- a) - Piramid penduduk yang stabil
 - Pertumbuhan penduduk hampir 0%
 - Bilangan penduduk lelaki dan perempuan hampir sama
 - Bilangan kumpulan umur muda lebih kecil
 - Bilangan kumpulan umur tua lebih ramai
 - Jangka hayat penduduk tinggi
 - Kadar kelahiran dan kematian hampir sama
 - Kadar kelahiran rendah
 - Kadar kematian rendah

[9 markah]

- b) i) - Bilangan penduduk muda yang kurang boleh menjejaskan bekalan tenaga kerja pada masa depan
 - Kos / upah buruh tinggi
 - Menghadkan penerokaan sumber pada masa depan
 - Perbelanjaan kerajaan bertambah kerana perlu memperuntukkan perbelanjaan menyediakan kemudahan kesihatan untuk golongan tua
 - Perlu sediakan bayaran pencen, dan perkhidmatan social untuk golongan tua
 - Pasaran tempatan menjadi kecil
 - Kekurangan bekalan buruh menyebabkan kemasukan buruh asing

[5 markah]

- ii) - Peningkatan teknologi perlu dilakukan untuk menampung kekurangan bekalan tenaga kerja pada masa depan
 - Mengambil pekerja asing masuk untuk mengatasi kekurangan tenaga kerja
 - Mengadakan kempen membeli barangan tempatan
 - Kerajaan memberikan insentif pemotongan cukai kepada keluarga yang melahirkan anak ramai

[6 markah]

GEOGRAFI MANUSIA TINGKATAN 4
BAB 13 : MIGRASI PENDUDUK
13.1 Jenis Migrasi

Jenis Migrasi	
Migrasi Dalam	Migrasi Antarabangsa
<ul style="list-style-type: none"> Luar bandar ke bandar Luar bandar ke luar bandar Bandar ke bandar Bandar ke luar Bandar 	<ul style="list-style-type: none"> Imigrasi Emigrasi

13.2 Faktor yang Mempengaruhi Migrasi

Faktor yang Mempengaruhi Migrasi	
Faktor Tolakan	Faktor Tarikan
<ul style="list-style-type: none"> Peluang pekerjaan terhad Kadar upah rendah Kekurangan peluang pendidikan Kekurangan kemudahan perkhidmatan 	<ul style="list-style-type: none"> Banyak peluang pekerjaan Kadar upah tinggi Peluang pendidikan Kemudahan perkhidmatan

13.3 Faktor yang Mempengaruhi Migrasi Antarabangsa

Faktor yang Mempengaruhi Migrasi Antarabangsa	
Faktor Tarikan	Faktor Tolakan
<ul style="list-style-type: none"> Terdapat banyak peluang pekerjaan. Contohnya dalam sektor pembinaan atau pembantu rumah. Kadar upah yang tinggi kerana kadar tukaran yang tinggi. Meningkatkan taraf hidup kerana kuasa beli meningkat. Politik stabil menyebabkan keselamatan terjamin. Dasar kerajaan memberikan permit. Berkahwin/mengikut keluarga. Melanjutkan pelajaran ke pusat pengajian tinggi. 	<ul style="list-style-type: none"> Peluang pekerjaan terhad. Kemiskinan/pendapatan rendah/ taraf hidup rendah. Peperangan/politik tidak stabil. Pertukaran tempat kerja/arahan majikan.

13.4 Kesan Migrasi Terhadap Sebahagian Negara

Kesan Migrasi Terhadap Sebahagian Negara	Migrasi Dalam	Aspek Ekonomi	Kesan Positif	<ul style="list-style-type: none"> Membangunkan kawasan baru. Taraf hidup migran meningkat. Meningkatkan pasaran barangan.
			Kesan Negatif	<ul style="list-style-type: none"> Kekurangan tenaga kerja
		Aspek Sosial	Kesan Positif	<ul style="list-style-type: none"> Kemudahan infrastruktur meningkat
			Kesan Negatif	<ul style="list-style-type: none"> Masalah setinggan
	Migrasi Antarabangsa	Aspek Ekonomi	Kesan Positif	<ul style="list-style-type: none"> Menyediakan tenaga kerja Pemindahan teknologi Taraf hidup imigran meningkat Meluaskan pasaran barangan
			Kesan Negatif	<ul style="list-style-type: none"> Pengaliran keluar mata wang Kos perbelanjaan kerajaan meningkat
		Aspek Sosial	Kesan Positif	<ul style="list-style-type: none"> Kemudahan infrastruktur meningkat Pengaliran keluar mata wang
			Kesan Negatif	<ul style="list-style-type: none"> Pertambahan kepada penduduk Masalah social Penyakit berjangkit Persaingan peluang pekerjaan

13.5 Langkah-langkah Mengurangkan Kesan Migrasi

Langkah-langkah Mengurangkan Kesan Migrasi	
Dalamann	Antarabangsa
<ul style="list-style-type: none"> • Meningkatkan kemudahan asas di luar Bandar • Memodenkan sector pertanian • Penyerlerakan dan penyebaran industri 	<ul style="list-style-type: none"> • Menyediakan kemudahan insentif • Menguatkuasakan undang-undang pengambilan pekerja asing • Meningkatkan kemahiran pekerja tempatan • Mengutamakan pekerja tempatan

LATIHAN GEOGRAFI MANUSIA TINGKATAN 4

BAB 13 : MIGRASI PENDUDUK

Soalan Objektif

Ali yang berasal dari Melaka melanjutkan pelajaran ke England.

- Jenis migrasi dalam pernyataan di atas merujuk kepada
 - migrasi dalaman
 - migrasi antarabangsa
 - migrasi bandar ke luar bandar
 - migrasi luar bandar ke Bandar
- Faktor utama migrasi dari luar Bandar ke luar Bandar di Semenanjung Malaysia ialah
 - melanjutkan pelajaran
 - governan
 - sumber mineral
 - kos hidup rendah
- Apakah faktor tarikan yang menyebabkan berlaku migrasi luar Bandar ke Bandar?
 - Kadar jenayah tinggi
 - Nanyak pusat hiburan
 - Kos hidup tinggi
 - Pelbagai peluang pekerjaan

Bahagian B

- 1a) Bezakan maksud migrasi dalaman dengan migrasi antarabangsa.

_____ [2 markah]

- b) Kenal pasti DUA jenis migrasi dalaman yang berlaku di Malaysia.

i) _____

ii) _____

iii) _____ [2 markah]

- c) Jelaskan faktor yang mempengaruhi perpindahan penduduk dari Kampung Permatang Pasir ke Bandaraya Melaka.

_____ [4 markah]

- d) Terangkan SATU kesan negatif migrasi dalaman terhadap sesebuah Negara.

_____ [2 markah]

SKEMA JAWAPAN LATIHAN GEOGRAFI MANUSIA TINGKATAN 4
BAB 13 : MIGRASI PENDUDUK

OBJEKTIF

1. B
2. B
3. D

BAHAGIAN B

1a)

Migrasi dalaman	Migrasi antarabangsa
- Melibatkan perpindahan penduduk dalam sesebuah Negara merentasi sempadan kampong, daerah, bandar dan negeri.	- Melibatkan perpindahan penduduk yang merentasi sempadan antarabangsa.

- b) - luar Bandar ke bandar
 - luar Bandar ke luar bandar
 - bandar ke bandar
 - bandar ke luar bandar
- c) - Terdapat banyak peluang pekerjaan. Contohnya dalam sektor perindustrian
 - Peluang melanjutkan pelajaran. Contoh Universiti Teknikal Malaysia Melaka.
 - Kemudahan asas seperti hospital
- d) - Masalah setingan di Bandar besar seperti Kuala Lumpur
 - Kekurangan tenaga kerja di kawasan tertentu.

GEOGRAFI MANUSIA TINGKATAN 4

BAB 14 : PETEMPATAN

14.1 Jenis Petempatan

JENIS PETEMPATAN	
LUAR BANDAR	BANDAR
<ul style="list-style-type: none"> Jumlah penduduk kurang 20 000 orang. Ciri ekonomi berasaskan pertanian, hubungan sosial rapat, kemudahan asas dan sosial yang minimum. Aktiviti ekonomi pertanian, pembalakan, perlombongan dan perikanan. Contohnya, Lahad Datu , Sabah dan Bario, Sarawak. 	<ul style="list-style-type: none"> Jumlah penduduk melebihi 20 000 orang. Ciri moden dari segi guna tanah, kegiatan ekonomi, kemudahan sosial, infrastruktur dan cara hidup penduduk. Aktiviti ekonomi perniagaan dan perkhidmatan. Contohnya, Johor Bahru, Johor dan Kuching, Sarawak.

14.2 Hierarki Petempatan

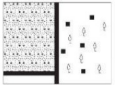
1. Isikan hierarki petempatan dan jumlah populasi di bawah:-

Hierarki	Jumlah populasi	Contoh
Megalopolis		<ul style="list-style-type: none"> Boston, Washington USA Jakarta, Indonesia Shanghai, China
	1 juta – 2.9 juta orang	<ul style="list-style-type: none"> Bangkok, Thailand Cape Town, Afrika Manila, Filipina
Bandaraya		<ul style="list-style-type: none"> Hanoi, Vietnam Kota Bharu, Kelantan Taiping, Perak
	1000 – 19 999 orang	<ul style="list-style-type: none"> Tenom, Sabah Rantau Panjang, Kelantan
Kampung		<ul style="list-style-type: none"> Felda Sahabat, Sabah Kg. Selabak, Perak

14.3 Pola Petempatan

2. Senaraikan jenis pola petempatan di bawah :-

Jenis pola petempatan	Pola petempatan	Ciri pola petempatan
a.		<ul style="list-style-type: none"> Susunan bangunan padat. Mempunyai masjid, sekolah, klinik di persimpangan jalan raya. Kawasan tanah pamah yang rata memudahkan dan mengurangkan kos penyediaan kemudahan asas seperti bekalan air dan elektrik.
b.		<ul style="list-style-type: none"> Susunan rumah berderet dalam barisan. Dibina selari dengan sungai, tali air dan jalan raya untuk memudahkan aktiviti ekonomi seperti penanaman padi dan menangkap ikan. Mempunyai tahap ketersediaan yang tinggi.
c.		<ul style="list-style-type: none"> Susunan rumah dalam satu kelompok yang terancang dan teratur. Kawasan FELDA dan ladang. Keselamatan penduduk lebih terjamin. Memudahkan pengangkutan penduduk ke tempat kerja.

d.		<ul style="list-style-type: none"> • Susun atur rumah tidak tersusun dan berjauhan serta terpencil. • Tanah milik sendiri. • Aktiviti pertanian secara kecil-kecilan seperti kebun kecil getah dan kelapa sawit, kebun sayuran dan dusun buah-buahan.
----	---	--

14.4 Faktor-faktor yang Mempengaruhi Pola Petempatan

- Bentuk muka bumi tanah pamah yang rata dan beralun.
- Kawasan pinggir laut/sungai memudahkan pengangkutan.
- Terdapat bekalan air dari sungai.
- Bekalan sumber protin dari sungai/laut.
- Jenis tanah aluvium/laterit : padi- alluvium; laterit – getah, kelapa sawit, teh.
- Keselamatan : Kawasan yang bebas dari bencana alam/banjir.
- Dasar kerajaan/Governan/FELDA/Pembukaan petempatan baru.
- Terdapat kegiatan ekonomi : Pelancongan/perlombongan/pertanian.
- Darjah ketersampaian tinggi.

14.5 Fungsi Petempatan Bandar dan Petempatan Luar Bandar

Petempatan bandar	Petempatan luar bandar
Bandar Perindustrian – Shah Alam (Selangor), Yokohama (Jepun)	Ekonomi <ul style="list-style-type: none"> • Pusat pengumpulan hasil pertanian, perikanan, industri hiliran dan pelancongan. • Aktiviti perikanan dijalankan di kawasan pinggir pantai dan kuala sungai. • Industri hiliran menghasilkan produk seperti kraftangan dan makanan ringan.
Bandar Pelabuhan – Mengendalikan eksport dan import barang. Contoh Pelabuhan Pasir Gudang (Johor) dan Pelabuhan Rotterdam (Belanda)	
Bandar Perlombongan – Akibat penerokaan sumber mineral di kawasan sekitarnya. Contoh Kerteh (petroleum), Bintulu (gas asli) dan Kuznetsk di Rusia (arang batu)	
Bandar Pelancongan – Kawasan pantai (Port Dickson), bebas cukai (Kuah, Langkawi), bangunan bersejarah (Bandar raya Melaka)	Sosial <ul style="list-style-type: none"> • Menyediakan pelbagai kemudahan asas seperti bekalan air, elektrik dan jaringan pengangkutan. • Kemudahan sosial seperti rumah ibadat, klinik dan sekolah. • Menyediakan pasaran bagi produk dari bandar iaitu barangan kilang.
Bandar Pendidikan – UPSI : Tg. Malim, UUM : Sintok; UTM : Skudai, UKM : Bangi	
Bandar Satelit – Mengatasi masalah kesesakan petempatan di bandar utama. Contoh : Petaling Jaya dan Senawang	
Bandar Diraja – Tempat bersemayam rasmi bagi sultan. Contoh Arau, (Perlis), Anak Bukit (Kedah), Kuala Kangsar (Perak), Seri Menanti (N.Sembilan), Pekan (Pahang)	Governan <ul style="list-style-type: none"> • Sebagai pusat pengurusan dan pentadbiran. • Ketua kampung sebagai perantaraan antara agensi kerajaan dengan penduduk luar bandar. • Balai raya dijadikan pusat kegiatan masyarakat. • Agensi kerajaan seperti Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan (FELDA), Lembaga Pertubuhan Ladang (LPP), Lembaga Kemajuan Pertanian Muda (MADA) dan Lembaga Pemasaran Persekutuan (FAMA) untuk memberi pelbagai bantuan dan perkhidmatan.
Bandar Pentadbiran – Berfungsi sebagai ibu negara, ibu negeri atau pusat pentadbiran. Contoh Putrajaya, Kuala Lumpur, Kota Kinabalu, Kuching	
Bandar Sempadan – Rantau Panjang (Kelantan), Padang Besar (Perlis), Serikin dan Limbang (Sarawak)	
Bandar Pertahanan – Pangkalan Tentera Laut Diraja Malaysia di Lumut (Perak)	
Bandar Teknologi Maklumat – Cyberjaya (Malaysia), Bristol (England) dan Sacramento (Amerika Syarikat)	

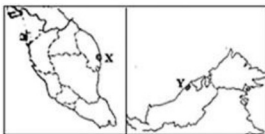
14.6 Saling Bergantung antara Petempatan Bandar dan Petempatan Luar Bandar

- Menyediakan peluang pekerjaan untuk sektor industri.
- Menyediakan pusat pendidikan seperti IPTA.
- Menyediakan barangan untuk pengguna seperti makanan.
- Terdapat kawasan rekreasi seperti pusat membeli-belah.
- Terdapat pusat pengangkutan seperti jalanraya / keretapi.
- Menyediakan pusat perkhidmatan seperti pejabat pos.
- Menyediakan pasaran untuk barangan kraf tangan.
- Menjadi pusat kewangan seperti bank.
- Menjadi pusat utiliti seperti elektrik/air/telefon.
- Terdapat pusat kesihatan seperti hospital.
- Menyediakan pasaran untuk kraf tangan.

LATIHAN GEOGRAFI MANUSIA TINGKATAN 4 BAB 14 : PETEMPATAN

12 soalan objektif.

2. Lokasi X dan Y dalam Peta 1 adalah lokasi petempatan di Malaysia.

Mengapakah lokasi tersebut menjadi tumpuan penduduk?

- A Kawasan pertanian ladang
B Bandar pentadbiran negeri
C Bandar pelabuhan kontena
D Lokasi perindustrian petrokimia
3. Berikut adalah lokasi petempatan di Malaysia.

- Wilayah Kemajuan Johor Tenggara (KEJORA)
- Wilayah Kemajuan Kelantan Selatan (KESEDAR)

Apakah aktiviti ekonomi yang dapat dikaitkan dengan petempatan tersebut?

- A Pertanian
B Perikanan
C Pelancongan
D Pelombongan

4. Kawasan X dan kawasan Y dalam foto di bawah merupakan lokasi petempatan.

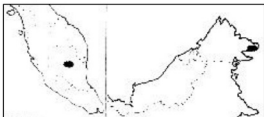
Kawasan X

Kawasan Y

Antara berikut, yang manakah sumbangan Kawasan X kepada Kawasan Y?

- I Menyediakan pasaran
II Membekalkan tenaga buruh
III Membekalkan bahan mentah
IV Menyediakan peluang pekerjaan
- A I dan II C II dan III
B I dan IV D III dan IV

5. Peta 2 menunjukkan kawasan petempatan di Malaysia.

Mengapakah kerajaan membangunkan kawasan berlorek dalam Peta 1?

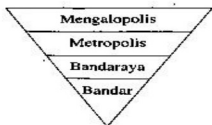
- A Membasmi kemiskinan
B Membekalkan sumber air bersih
C Menjamin keselamatan penduduk
D Mewujudkan kemudahan komunikasi

6. Foto menunjukkan petempatan di Malaysia.

Apakah kesan perkembangan petempatan tersebut terhadap fenomena cuaca?

- A Hujan asid
 - B Pulau haba
 - C Kesan rumah hijau
 - D Penipisan lapisan ozon
7. Apakah faktor perkembangan bandar berikut?
- Tanjung Malim
 - Bandar Baru Bangi
- A Terdapat pusat pengajian tinggi
 - B Berhampiran pelabuhan kontena
 - C Pusat pengumpulan hasil pertanian
 - D Tumpuan kegiatan perombongan bijih timah
8. Mengapa kebanyakan petempatan luar bandar wujud di lembah sungai?
- A Tanah subur
 - B Sumber mineral
 - C Keselamatan terjamin
 - D Kekurangan teknologi
9. Rajah 1 menunjukkan hierarki bandar.

Mengapakah bandar – bandar di Malaysia tidak mencapai hierarki sebagai Megalopolis?

- A Keluasan terhad
 - B Jumlah penduduk kurang 10 juta
 - C Kegiatan ekonomi tidak pelbagai
 - D Kekurangan kemudahan pengangkutan
10. Kegiatan memproses sumber mineral telah mempengaruhi proses pembandaran di
- A Rompin, Pahang
 - B Bintulu, Sarawak
 - C Kundasang, Sabah
 - D Kota Bharu, Kelantan

11. Berikut adalah ciri petempatan di kawasan bandar besar di Malaysia.

- Banyak bangunan tinggi
- Dibina secara rapat

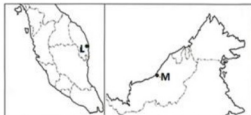
Mengapakah kawasan bandar besar mempunyai corak petempatan sedemikian?

- A Gaya hidup moden
 - B Tenaga buruh yang ramai
 - C Nilai tanah semakin tinggi
 - D Mengalakkan kedatangan pelancong
12. Berikut adalah ciri-ciri petempatan.

- Petempatan terancang
- Lokasi di pinggi bandar besar

Mengapakah kerajaan mewujudkan petempatan tersebut?

- A Mengurangkan kos sara hidup
 - B Menarik kedatangan pelancong
 - C Mengurangkan masalah setinggan
 - D Mengurangkan kesesakan penduduk
13. Lokasi L dan M dalam Peta 3 adalah lokasi petempatan di Malaysia.

Mengapakah petempatan L dan M berkembang pesat?

- A Eko-pelancongan
- B Perindustrian petrokimia
- C Kawasan pertanian ladang
- D Perdagangan antarabangsa

Bahagian B

1. Terangkan faktor yang mempengaruhi perletakan petempatan luar bandar.

[6markah]

2. Nyatakan empat fungsi petempatan luar bandar di Malaysia.

[4 markah]

3. Bandar dan luar bandar saling bergantung antara satu sama lain.
Terangkan sumbangan bandar kepada luar bandar.

[6 markah]

SKEMA JAWAPAN LATIHAN GEOGRAFI MANUSIA TINGKATAN 4
BAB 14 : PETEMPATAN

1. Hierarki petempatan
 - a. Megalopolis – lebih 3 juta
 - b. Metropolis – 1 juta – 2.9 juta
 - c. Bandaraya – 100,000 – 1 juta
 - d. Bandar – 10, 000 – 100, 000
 - e. Kampung – KURANG 1000

2. Pola petempatan
 - a. Pola berpusat
 - b. Pola berjarak
 - c. Pola berkelompok
 - d. Pola berselerak

OBJEKTIF

1. D	2. A	3. B	4. A	5. B
6. A	7. A	8. B	9. B	10. C
11. D	12. B			

BAHAGIAN B

1. Faktor yang mempengaruhi perletakan petempatan luar bandar.
 - Petempatan di tepi sungai bagi mendapatkan sumber air
 - Petempatan di kawasan tanah pamah bagi mengurangkan kos pembinaan
 - Darjah ketersampaian yang tinggi di sepanjang sungai kerana wujud pengangkutan air
 - Mendapatkan sumber protein di pinggir sungai dan laut seperti ikan, udang, dan ketam
 - Kegiatan pertanian dijalankan di kawasan tanah subur seperti tanah aluvium untuk penanaman padi sawah
 - Dapat mengelakkan ancaman banjir jika petempatan didirikan di kawasan tanah tinggi
 - Kawasan lumpusan kegiatan ekonomi seperti pelancongan, perindustrian dan pertanian

[6markah]

2. Empat fungsi petempatan luar bandar di Malaysia.
 - Pusat pengumpulan hasil pertanian
 - Pusat kegiatan pertanian seperti Segi Tiga Jengka untuk kelapa sawit
 - Pusat pemprosesan hasil pertanian – kilang memproses minyak kelapa sawit
 - Pusat perikanan – Chendering , Terengganu dan Pulau Ketam, Selangor
 - Pusat industri desa – kraftangan, industri mencetak batik
 - Pusat pelancongan / ekopelancongan – Air Terjun Sekayu, Terengganu
 - Menjalankan urusan kerajaan – mempunyai kompleks Penghulu bagi setiap mukim

[4 markah]

3. Sumbangan bandar kepada luar bandar.
 - Menyediakan peluang pekerjaan dalam sektor perkilangan dan pembinaan
 - Pasaran bagi barangan kraf tangan dan IKS (Industri Kecil Sederhan)
 - Menyediakan barangan pengguna pengguna seperti makanan dan pakaian
 - Menyediakan kawasan rekreasi dan pusat membeli belah
 - Menyediakan pusat pendidikan tinggi awam dan swasta (IPPTA & IPTS)
 - Menyediakan pusat kesihatan seperti Hospital Besar dan Hospital Daerah
 - Menyediakan pusat perkhidmatan dan pentadbiran iaitu sebagai ibu negeri dan pelbagai perkhidmatan urusan kerajaan seperti pejabat tanah
 - Pusat perhubungan dan pengangkutan seperti KL Sentral dan TBS
 - Pusat kewangan seperti perkhidmatan bank dan insurans

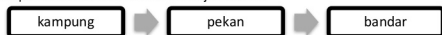
[6 markah]

GEOGRAFI MANUSIA TINGKATAN 4

BAB 15 : URBANISASI

15.1 Konsep Dan Proses Urbanisasi

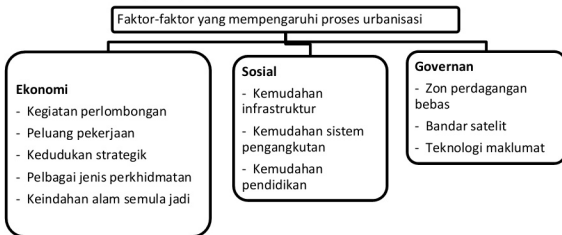
KONSEP :- Proses perubahan sesuatu kawasan menjadi bandar.

PROSES :

- Berlaku akibat pertambahan penduduk daripada migrasi dan pertambahan semulajadi
- Pertambahan penduduk menyebabkan perebakan bandar(perubahan saiz kawasan yang menjadi semakin sesak.
- Contoh Kuala Lumpur berubah saiz dari 1.3km²(tahun 1885) kepada 244km²(tahun 2018)

15.2 Faktor-Faktor Yang Mempengaruhi Proses Urbanisasi

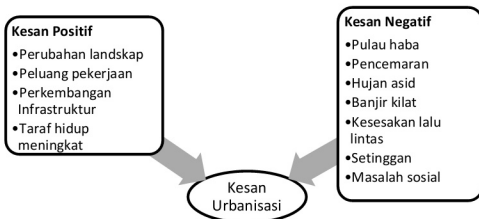

Ekonomi		
Fakta	Huraian	Contoh
Kegiatan perlombongan	<ul style="list-style-type: none"> • Perlombongan bijih timah dan petroleum galakkan urbanisasi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Perlombongan bijih timah Seremban, Kuala Lumpur, Ipoh. • Perlombongan petroleum Kerteh, Bintulu, Miri (Malaysia) Orinoco (Venezuela)
Peluang pekerjaan	<ul style="list-style-type: none"> • Migrasi masuk kerana peluang pekerjaan dalam perindustrian dan perkhidmatan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Perai dan Mak Mandin(PP)Ho Chi Minh, Amata dan Long Binh (Vietnam), Sao Paolo dan Santos(Brazil), Seoul (Korea Selatan)
Kedudukan strategik	<ul style="list-style-type: none"> • Laluan antarabangsa Timur Barat galakkan perkembangan bandar pelabuhan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pelabuhan Klang(Selangor), Pelabuhan Pasir Gudang dan P.Tanjung Pelepas(Johor). Pelabuhan Singapura dan Pelabuhan Hong Kong
Pelbagai jenis perkhidmatan	<ul style="list-style-type: none"> • Proses urbanisasi wujudkan pelbagai jenis perkhidmatan untuk penduduk. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pusat kewangan antarabangsa new York(US), Tokyo(Jepun) • Di Malaysia pusat kewangan seperti bank dan insurans di Georgetown(PP), Johor Bahru (Johor)
Keindahan alam semulajadi	<ul style="list-style-type: none"> • Seperti pantai, laut dan hutan galakkan ekopelancongan sehingga meningkatkan infrastruktur dan proses urbanisasi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Port Dickson (N.Sembilan), salji di Zurich(Switzerland) dan air terjun di Victoria Falls (Afrika Selatan)

SOSIAL		
Fakta	Huraian	Contoh
Kemudahan infrastruktur	<ul style="list-style-type: none"> • Seperti bekalan air, elektrik, telekomunikasi, pengangkutan pendidikan dan kesihatan menggalakkan proses urbanisasi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Contoh : Kota Bharu (Kelantan), Arau (Perlis), Sibul (Sarawak)
Kemudahan sistem pengangkutan	<ul style="list-style-type: none"> • Petempatan yg terletak dilaluan lebuh raya dan kereta api boleh membangun jadi bandar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ayer Keroh (Melaka) – Lebuh raya • Gemas (N. Sembilan) – Kereta api • Tokyo-Nagoya-Kyoto-Osaka (Jepun) berkembang kerana laluan kereta api Shinkansen.
Kemudahan pendidikan	<ul style="list-style-type: none"> • Khususnya pusat pengajian tinggi menggalakkan perkembangan bandar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI), Universiti Teknologi Petronas (Malaysia) • Universiti Oxford (England), Universiti AlAzhar (Mesir)

GOVERNAN		
Fakta	Huraian	Contoh
Zon Perdagangan Bebas	<ul style="list-style-type: none"> • Kerajaan menggalakkan perindustrian dengan penubuhan Zon Perdagangan Bebas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Contoh : Bayan Lepas (P. Pinang), Sg Way (Selangor), Pasir Gudang (Johor), • Zon Perdagangan Bebas Manaus (Brazil)
Bandar Satelit	<ul style="list-style-type: none"> • Bandar yang bergantung pada industri tempatan tetapi ada kaitan ekonomi dan struktur jaringan perhubungan dan pentadbiran dengan sesebuah bandar raya yang berhampiran. • Biasanya dianggap menyokong bandar raya berhampiran. 	<ul style="list-style-type: none"> • Contoh : Petaling Jaya, Senawang.
Teknologi maklumat	<ul style="list-style-type: none"> • Pembangunan teknologi maklumat oleh pihak kerajaan galakkan proses urbanisasi melalui pusat urus niaga teknologi tinggi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Contoh : Cyberjaya (Selangor) dan Silicon Valley, San Francisco (Amerika Syarikat)

15.3 Kesan Urbanisasi

KESAN POSITIF		
Fakta	Huraian	Contoh
Perubahan landskap	<ul style="list-style-type: none"> Struktur bangunan, jaringan pengangkutan dan perubahan guna tanah dengan terbinaanya banyak bangunan-bangunan tinggi kerana kekurangan tanah dan kos tanah yang tinggi. 	<ul style="list-style-type: none"> Kuala Lumpur, New York (Amerika Syarikat) dan Tokyo (Jepun)
Peluang pekerjaan	<ul style="list-style-type: none"> Peralihan daripada sector primer kepada sector sekunder dan tertier menyediakan banyak peluang pekerjaan. Tarikan penduduk dari luar bandar ke bandar dan berlakunya migrasi antarabangsa. 	<ul style="list-style-type: none"> Contohnya, industri memproses makanan, elektronik dan automotif Contoh berpindah dari Kg ke Bangi dan dari Nepal ke Malaysia
Perkembangan infrastruktur	<ul style="list-style-type: none"> Peningkatan jumlah penduduk menggalakkan kerajaan menyediakan kemudahan infrastruktur. 	<ul style="list-style-type: none"> Pendidikan, kesihatan, bekalan air dan elektrik, pengangkutan dan telekomunikasi Kuala Lumpur, Kuching (Malaysia), Lima (Peru) dan Busan (Korean Selatan)
Taraf hidup meningkat	<ul style="list-style-type: none"> Pendapatan tinggi di bandar dan kehidupan selesa meningkatkan taraf hidup dan penduduk boleh dapatkan segala kemudahan yang baik di bandar. 	<ul style="list-style-type: none"> Contohnya, kemudahan seperti barangan, pendidikan dan kemudahan perubatan Contoh Selayang, Shah Alam, Karachi (India) dan Shenzhen (China)

KESAN NEGATIF		
Fakta	Huraian	Contoh
Pulau haba	<ul style="list-style-type: none"> Peningkatan suhu di bandar berbanding suhu kawasan sekitar kerana kekurangan tumbuhan. Bangunan konkrit dan permukaan berturap serap dan simpan haba. Bangunan dibina rapat, berkaca dan bercermin perangkap haba. Asap kenderaan dan kilang. 	<ul style="list-style-type: none"> Kuala Lumpur, Los Angeles (Amerika Syarikat), Hong Kong
Pencemaran	<ul style="list-style-type: none"> Peningkatan bilangan kenderaan dan kilang di bandar Asap kilang mengandungi karbon monoksida dan sulphur dioksida. Pencemaran air akibat pembuangan sampah dan sisa kilang ke sungai Pencemaran bunyi kerana bilangan kenderaan yang banyak. 	<ul style="list-style-type: none"> Udara tercemar di Manila (Filipina), Beijing (China) dan Moscow (Rusia) Air tercemar di Sungai Klang, Sungai Edo dan Teluk Tokyo (Jepun) Pencemaran bunyi di Jakarta dan Mumbai
Hujan asid	<ul style="list-style-type: none"> Kilang-kilang perindustrian mengakibatkan hujan asid sehingga jejakkan kesihatan manusia, tumbuhan dan hidupan akuatik. 	<ul style="list-style-type: none"> Timur laut Amerika Syarikat, Guang Zhou (China) dan Kalkata (India)
Banjir kilat	<ul style="list-style-type: none"> Kawasan bandar yang berturap menyebabkan larian air permukaan melebihi kadar resapan. Longkang tersumbat tidak berupaya menampung isipadu air yang banyak. 	<ul style="list-style-type: none"> Dhaka (Bangladesh) dan Hanoi (Vietnam)
Kesesakan lalu lintas	<ul style="list-style-type: none"> Pertambahan bilangan kenderaan di jalan raya dan sistem jalan bandar tidak dapat menampung aliran trafik pada waktu puncak. 	<ul style="list-style-type: none"> Jakarta (Indonesia), Bangkok (Thailand), Kuala Lumpur dan Mexico City

Setingan	<ul style="list-style-type: none"> Kos rumah yang tinggi di kawasan bandar menyebabkan mereka membina rumah di kawasan tanah rizab milik kerajaan secara tidak sah 	<ul style="list-style-type: none"> Hong Kong dan Manila (Filipina)
Masalah sosial	<ul style="list-style-type: none"> Pengangguran dan kemiskinan menyebabkan masalah sosial 	<ul style="list-style-type: none"> Vandalisme, penagihan dadah, dll

15.4 Langkah-langkah Mengurangkan Masalah Urbanisasi

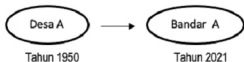
Fakta	Huraian	Contoh
Rumah kos rendah dan rumah pangsa	<ul style="list-style-type: none"> Membantu golongan berpendapatan rendah dan atasi masalah setingan 	<ul style="list-style-type: none"> Pantai Dalam (Kuala Lumpur), Hong Kong dan Wuhan (China)
Bandar satelit	<ul style="list-style-type: none"> Murangkan tumpuan penduduk di pusat bandar, masalah perumahan, kesesakan jalan raya dan pencemaran 	<ul style="list-style-type: none"> Petaling Jaya (Kuala Lumpur) dan Gurgaon (New Delhi, India)
Kawasan hijau	<ul style="list-style-type: none"> Tanam lebih banyak pokok untuk suasana segar, menyerap karbon dioksida dan bebaskan oksigen 	<ul style="list-style-type: none"> Taman Tsik Perdana (KL), Taman Botani (Cyberjaya) dan Hama Rikyu, Tokyo (Jepun)
Amalan pengangkutan lestari	<ul style="list-style-type: none"> Gunakan kenderaan elektrik/hybrid untuk kurangkan pengelauran asap Berkongsi kereta dapat kurangkan jumlah kenderaan Menggunakan pengangkutan awam dapat kurangkan penggunaan kenderaan persendirian Kuatkuasa zon waktu kenderaan berat ke pusat bandar 	<ul style="list-style-type: none"> Kuala Lumpur menggunakan bas dan keretapi elektrik/transit aliran ringan untuk kurangkan kenderaan London Park (England) kuatkuasakan zon waktu kenderaan berat
Jalan raya bertingkat dan lebuh raya ekspres	<ul style="list-style-type: none"> Pembinaannya membolehkan pergerakan kenderaan lebih cepat, pantas dan pendekkan masa perjalanan 	<ul style="list-style-type: none"> Bangkok (Thailand), Shanghai (China)
Mendalam dan melebarkan sungai/parit	<ul style="list-style-type: none"> Saliran dibersihkan supaya tidak dipenuhi sampah yang menghalang pergerakan air 	<ul style="list-style-type: none"> Sungai Klang (Selangor, sungai Paroi dan Sungai Linggi (N.Sembilan)
Pembinaan Terowong SMART	<ul style="list-style-type: none"> Terowong Jalan Raya dan Pengurusan Air Banjir atau Stormwater Management ang Road Tunnel (SMART) yang ada pelbagai fungsi iaitu :- i) Jalan alternatif untuk Jalan Sungai Besi ii) Alirkan air banjir ketika hujan lebat 	<ul style="list-style-type: none"> Malaysia
Kuat kuasa undang-undang	<ul style="list-style-type: none"> Bertujuan untuk memelihara alam sekitar agar bersih daripada pencemaran udara dan air. 	<ul style="list-style-type: none"> Akta Kualiti Alam Sekitar 1974 dan Peraturan-peraturan 1979
Kempen kesedaran alam sekitar	<ul style="list-style-type: none"> Memberi kesedaran kepada masyarakat untuk menjaga alam sekitar 	<ul style="list-style-type: none"> Kempen 'Hari Tanpa Beg Plastik'
Pendidikan alam sekitar	<ul style="list-style-type: none"> Mendidik murid untuk pelihara alam sekitar 	<ul style="list-style-type: none"> Pendidikan melestarikan alam sekitar di sekolah

LATIHAN GEOGRAFI MANUSIA TINGKATAN 4

BAB 15 : URBANISASI

13 soalan objektif.

1. Berikut adalah perkembangan kawasan sebuah desa ke bandar dalam sebuah negara.

Mengapakah proses perubahan saiz petempatan dalam rajah di atas berlaku?

- A** Jangka hayat penduduk
B Taraf hidup penduduk
C Emigrasi penduduk
D Jumlah penduduk
2. Antara yang berikut, faktor yang manakah mempengaruhi proses urbanisasi?
- I Peningkatan kadar jenayah
 II Wujud kawasan setinggan
 III Peluang pekerjaan
 IV Migrasi masuk
- A** I dan II
B I dan IV
C II dan III
D III dan IV
3. Apakah faktor perkembangan bandar berikut?
- Cyberjaya (Selangor, Malaysia)
 - Silicon Valley (San Francisco,
- A** Terdapat pusat pengajian tinggi
B Zon Perdagangan Bebas
C Teknologi maklumat
D Bandar satelit
4. Apakah kesan pembandaran yang menjejaskan alam sekitar?
- A** Kejadian pulau haba
B Kesesakan lalu lintas
C Wujudnya kawasan setinggan
D Pertambahan kawasan hijau
5. Bagaimanakah proses pembandaran memberi kesan kepada kualiti alam sekitar?
- A** Pembinaan rumah bertingkat kerana kos yang tinggi
B Migrasi penduduk menyebabkan wujudnya kawasan setinggan
C Pembinaan jalan bertingkat mengurangkan kesesakan lalu lintas
D Pembinaan bangunan tinggi dan padat meningkatkan suhu bandar
6. Apakah kesan sosial akibat proses pembandaran?
- A** Kejadian banjir kilat
B Kawasan setinggan
C Perubahan landskap
D Perluasan kawasan bandar
7. Apakah kesan proses urbanisasi kepada alam sekitar fizikal di Malaysia?
- A** Migrasi meningkat
B Kesesakan lalu lintas
C Perubahan landskap bandar
D Peningkatan kadar jenayah
8. Mengapakah kawasan hijau diwujudkan di bandar-bandar?
- I Mengindahkan bandar
 II Menyerap karbon dioksida
 III Meningkatkan kejadian hujan
 IV Mengekalkan kesuburan tanah
- A** I dan II
B I dan IV
C II dan III
D III dan IV
9. Apakah langkah untuk mengurangkan masalah setinggan di bandar-bandar besar?
- A** Pembinaan rumah kos rendah
B Guna tanah secara maksimum
C Menambahkan peluang pekerjaan
D Meningkatkan kemudahan kesihatan
10. Mengapakah jalan raya di bandar dibina seperti di dalam Foto 1?

Foto 1

- A** Menjimatkan ruang tanah
B Meningkatkan taraf bandar
C Memendekkan jarak perjalanan
D Mengurangkan pencemaran udara

11. Mengapakah bandar satelit diwujudkan?
A Mengurangkan pengangguran
B Mengelakkan kejadian banjir kilat
C Mengurangkan kesakan penduduk di bandar
D Menggalakkan penggunaan pengangkutan awam
12. Apakah langkah untuk mengatasi masalah banjir kilat di bandar-bandar besar?
A Meluaskan kawasan hijau
B Memasang perangkap sampah
C Membina jalan raya bertingkat
D Membaiki sistem perparitan

13. Kombinasi manakah yang benar tentang masalah pembandaran dan langkah mengatasinya?

	Masalah pembandaran	Langkah mengatasi
A	Banjir kilat	Membina bangunan tinggi
B	Kesesakan lalu lintas	Menggunakan lampu isyarat secara meluas
C	Masalah setinggan	Membina bandar baru
D	Peningkatan suhu	Mewujudkan kawasan hijau

Bahagian B

Soalan adalah berdasarkan foto Kuala Lumpur di bawah.

Foto 1 : Kuala Lumpur tahun 1884

Foto 2 : Kuala Lumpur Tahun 2021

- a) Namakan proses perubahan dari foto 1 kepada foto 2.

_____ [1 markah]

- b) Jelaskan faktor yang menggalakkan proses perubahan tersebut.

(i) _____

(ii) _____

[2 markah]

- c) Nyatakan perubahan landskap yang berlaku akibat proses di (a)

(i) _____

(ii) _____

[2 markah]

d) Apakah kesan proses tersebut terhadap alam sekitar.

[2 markah]

e) Bagaimanakah kualiti hidup penduduk boleh ditingkatkan di kawasan Foto 2 ?

(i) _____

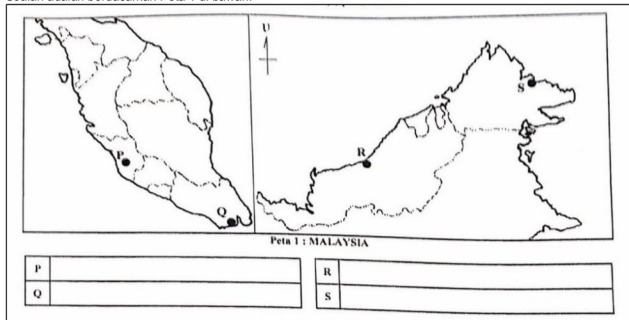
(ii) _____

(iii) _____

[3 markah]

Esei

Soalan adalah berdasarkan Peta 1 di bawah.

1a) Berdasarkan Peta 1 di atas, namakan :

- (i) Bandar pentadbiran baru yang bertanda P
- (ii) Bandar pelabuhan bertanda Q
- (iii) Bandar penapisan petroleum bertanda R
- (iv) Bandar pelabuhan pembalakan bertanda S

[4 markah]

b) Kebanyakan negara sedang mengalami proses pambandaran yang pesat menjelang tahun 2020. Huraikan faktor yang mempengaruhi proses tersebut.

[6 markah]

c) Apakah kesan positif pambandaran terhadap sosioekonomi sesuatu kawasan.

[5 markah]

d) Mengapakah pembinaan bandar yang berkonsepkan mesra alam seperti 'Forest City' di Johor perlu dikembangkan.

Berikan alasan anda?

[5 markah]

SKEMA JAWAPAN LATIHAN GEOGRAFI MANUSIA TINGKATAN 4
BAB 15 : URBANISASI

OBJEKTIF

1. D	2. D	3. C	4. A	5. D
6. B	7. C	8. A	9. A	10. A
11. C	12. D	13. D		

BAHAGIAN B

No Soalan	Butiran	Markah
a)	Proses pembandaran/urbanisasi	1
b)	Faktor pembandaran	
	F1 dasar kerajaan	1
	H1a menaik taraf sesebuah bandar	1
	H1b Menggalakkan perindustrian	1
	H1c Pembinaan pusat pengajian tinggi	1
	H1d Pembangunan teknologi maklumat	1
	F2 Peluang pekerjaan	1
	H2a menggalakkan migrasi	1
	H2b perkembangan ekonomi	1
	F3 Migrasi	1
	H3a dari luar bandar ke bandar	1
	H3b kemudahan sistem pengangkutan/lebuhraya/perkhidmatan keretapi	1
	H3c Pelbagai kemudahan asas/infrastruktur	1
	H3d Pelbagai jenis perkhidmatan seperti kewangan	1
	(Mana-mana 2 X 1m)	2 markah
c)	Perubahan landskap yang berlaku	
	F1 Perubahan bangunan	1
	H1a Bangunan tinggi/ mencakar langit	1
	H1b Dibina rapat-rapat	1
	H1c bangunan berkaca /bercermin/permukaan berturap	1
	F2 Jalan pengangkutan	1
	H2a jalan dunaik taraf menjadi lebuhraya/jalan bertingkat	1
	H2b pembinaan transit aliran ringan dan monorel	1
	F3 Perubahan guna tanah	1
	H3a pembinaan kawasan rekreasi dan pusat hiburan	1
	H3b kawasan rekreasi/kawasan hijau di bandar	1
	H3c pembinaan pusat pemebelai	1
	(Mana-mana 2 X 1m)	2 markah
d)	Kesan terhadap alam sekitar	
	F1 banjir kilat	1
	F2 pencemaran air	1
	F3 pencemaran udara	1

	F4 hujan asid F5 kesan rumah hijau F6 Pulau haba	1 1 1
	(Mana-mana 2 X 1m)	2 markah
e	Kualiti hidup penduduk	
	F1 Mewujudkan kawasan hijau	1
	H1a menanam pokok sepanjang jalan raya	1
	F2 membina insenarator	1
	H2a pelupusan sampah secara tertutup dan terkawal	1
	F3 Kempen kitar semula	1
	H3a mengitar semula barangan terpakai	1
	F4 Pembinaan transit aliran ringan di bandar	1
	H4a mengurangkan pencemaran udara	1
	F5 Menaiktaraf sistem perparitan	1
	H5a melicinkan aliran air	1
	F6 Projek tebatan banjir	1
	H6a mengurangkan banjir kilat di bandar	1
	F7 Pembinaan perumahan di pinggir bandar	1
	H7a rumah kos rendah mengurangkan masalah setinggan	1
	(Mana-mana 2 X 1m)	2 markah

ESEI

No Soalan	Butiran	Markah
a)	(i) P - Putrajaya (ii) Q - Pasir Gudang (iii) R - Bintulu (iv) S - Sandakan	1 1 1 1
		4 markah
b	Faktor pembandaran	
	F1 Banyak peluang pekerjaan	1
	H1 perindustrian	1
	F2 sumber mineral/kegiatan perlombongan	1
	H2 Bijih timah/petroleum/gas asli	1
	F3 kemudahan kesihatan	1
	H3 hospital pakar/swasta	1
	F4 kawasan petempatan baru	1
	H4 bandar baharu/nusajaya/Putrajaya	1
	F5 penduduk ramai/pertambahan penduduk	1
	H5 migrasi masuk/kadar kelahiran tinggi	1

	F6 governan/dasar kerajaan H6 menaikan taraf bandar	1 1
	F7 faktor sejarah awal H7 dimajukan oleh British seperti KL	1 1
	F8 kemudahan asas lengkap H8 hiburan/rekreasi/pemiagaan/kewangan	1 1
	F9 kemudahan sistem pengangkutan H9 LRT/Monorel/lapangan terbang/pelabuhan	1 1
	F10 perkembangan pusat perkhidmatan H10 kewangan/insurans/pemiagaan/perdagangan (Mana-mana 6 X 1m)	1 1 6 markah
c	Kesan positif pembandaran terhadap sosioekonomi F1 Wujud pelbagai kegiatan ekonomi F2 Peluang pekerjaan banyak F3 Peningkatan kemudahan social/asas/awam F4 Kemudahan pengangkutan bertambah F5 Taraf hidup meningkat F6 Kehidupan selesa F7 Kemudahan kesihatan/pendidikan bertambah F8 Pelaburan asing F9 Pemindahan teknologi moden (Mana-mana 5 X 1m)	1 1 1 1 1 1 1 1 5 markah
d	Pembinaan bandar yang mesra alam perlu dikembangkan kerana F1 Mengurangkan pencemaran F2 Menjimatkan penggunaan guna tenaga F3 Mengelakan berlakunya peningkatan suhu F4 Keselesaan penduduk F5 Menggalakkan penggunaan tenaga alternatif F6 Permintaan tinggi F7 Teknologi moden (Mana-mana yang munasabah) (Mana-mana 5 X 1 m)	1 1 1 1 1 1 1 5 markah

